

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 193

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

59. évfolyam

2016. május 31.

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURONEST Parlamenti Közgyűlés

2016/C 193/01	Az Euronest Parlamenti Közgyűlés állásfoglalása az uniós tagállamok és a kelet-európai partnerországok külpolitikákkal és a külső biztonsági fenyegetésekkel kapcsolatos közös álláspontjairól és aggályairól	1
2016/C 193/02	Az Euronest Parlamenti Közgyűlés állásfoglalása az EU többéves pénzügyi tervéről és annak hatásáról a keleti partnerség országai közötti gazdasági együttműködésre	10
2016/C 193/03	Az Euronest Parlamenti Közgyűlés állásfoglalása a nem konvencionális gázra vonatkozó uniós politika kialakításáról, valamint az EU és a kelet-európai partnerországok energiapiacaira gyakorolt potenciális hatásról	13
2016/C 193/04	Az Euronest Parlamenti Közgyűlés állásfoglalása a szakmai képzések, munkatapasztatatok és egyetemi oklevelek bolognai folyamat keretében való kölcsönös elismeréséről	17
2016/C 193/05	Az Euronest Parlamenti Közgyűlés állásfoglalása – Nagyija Szavcsenkó ügyéről	23

HU

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS ÁLLÁSFOGLALÁSA ⁽¹⁾

az uniós tagállamok és a kelet-európai partnerországok külpolitikákkal és a külső biztonsági fenyegetésekkel kapcsolatos közös álláspontjairól és aggályairól

(2016/C 193/01)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

- tekintettel az EURONEST Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i alapító okiratára,
  - tekintettel a keleti partnerséggel foglalkozó, 2015. május 21–22-i rigai csúcstalálkozón kiadott együttes nyilatkozatra,
  - tekintettel az Európai Parlament 2015. július 9-i állásfoglalására az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról ⁽²⁾,
  - tekintettel az Európai Parlament 2015. július 9-i állásfoglalására az európai biztonsági stratégiáról ⁽³⁾,
  - tekintettel az Európai Parlament 2015. június 11-i állásfoglalására a Fekete-tenger medencéjének stratégiai katonai helyzetéről a Krím félsziget Oroszország általi jogellenes elcsatolása után ⁽⁴⁾,
  - tekintettel a Bizottság 2015. április 28-i közleményére az európai biztonsági stratégiáról (COM(2015)0185),
- A. mivel az elmúlt években a nemzetközi biztonsági környezet Európában rendkívüli változásokon ment át, jelentősen nőtt a globális zűrzavar, valamint új regionális és helyi konfliktusok alakultak ki a Közel-Keleten, Észak-Afrikában és Kelet-Európában; mivel e konfliktusok továbbra is fennállnak, és a háború sújtotta régiókban folytatódik az emberi jogok megsértése, ami soha nem látott számú embert kényszerített arra, hogy útnak induljon és a szomszédos országokban, valamint az EU tagállamaiban keressen védelmet;
- B. mivel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkének megfelelően az EU elkötelezett híve a hatékony multilaterális globális kormányzási modelljének; mivel az ENSZ szervezete egyedülálló kormányközi fórumot kínál arra, hogy a tagállamai vitát folytassanak és közös intézkedéseket hozzanak globális kérdéseket – például a békét és a biztonságot, az emberi jogokat, a konfliktusok megelőzését, a leszerelést és a terrorizmust – illetően; mivel az EU és tagállamai – a partnereikkel és más, hasonló álláspontot képviselő országokkal együtt – konstruktív módon vesznek részt az ENSZ és egyéb nemzetközi fórumok munkájában annak érdekében, hogy választ adjanak a globális és regionális kihívásokra, valamint a nemzetközi joghoz kapcsolódó kérdésekre;

⁽¹⁾ Elfogadva 2016. március 22-én, Brüsszelben (Belgium).

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA-PROV(2015)0272.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA-PROV(2015)0269.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0232.

- C. mivel az európai szomszédságpolitika létrehozatalának célja az EU szomszédos országokkal való partnerségeinek megerősítése volt egy olyan térség kialakítása érdekében, amelyben közös a demokrácia, az emberi jogok, a jogállamiság tiszteletben tartása, a stabilitás, a biztonság és a jólét;
- D. mivel az Európa Tanács Velencei Bizottsága tapasztalattal és szakértelemmel rendelkezik az alkotmányjog terén;
- E. mivel a keleti partnerség a nemzetközi jog elvei és az alapvető értékek, így a demokrácia és a jogállamiság, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása iránti kötelezettségvállalásokon alapul;
- F. mivel az Európai Unióval kötött kétoldalú társulási megállapodások aláírásakor Grúzia, Moldova és Ukrajna az EU-val együtt kötelezettséget vállalt arra, hogy a politikai társulás egyik céljaként mind regionális, mind nemzetközi szinten törekszik a béke és a stabilitás előmozdítására, megőrzésére és megerősítésére;
- G. mivel amint arra az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, 2015. december 18-án elfogadott, a vízumliberalizációs cselekvési terv Grúzia általi végrehajtásáról szóló negyedik és végleges bizottsági eredményjelentés rámutat, 2012 júniusa, vagyis az EU és Grúzia közötti vízumliberalizációs párbeszéd kezdete óta Grúzia hozzájárult a vízumliberalizációs cselekvési terv második szakaszának négy témakörében kijelölt összes kritérium hatékony és fenntartható teljesítésének biztosításához szükséges valamennyi reform végrehajtásához; mivel a vízumliberalizációs cselekvési tervnek megfelelően Grúzia számos jogalkotási és intézményi reformot hajtott végre az alábbi területeken: okmánybiztonság, határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy, közrend és közbiztonság (a szervezett bűnözés, a korrupció, az illegális kereskedelem, a pénzmosás és a kábítószer elleni küzdelem; igazságügyi és bűnüldözési együttműködés; a személyes adatok védelme; és az emberi jogok védelme, beleértve a kisebbségek jogait is);
- H. mivel 2015. december 18-án a Bizottság közzétette a vízumliberalizációs cselekvési terv Ukrajna általi végrehajtásáról szóló hatodik és egyben utolsó eredményjelentését;
- I. mivel 2015. december 7-én az EU és Örményország magas szintű tárgyalásokat kezdett egy politikai, gazdasági és ágazati együttműködésről szóló új átfogó keretmegállapodásról;
- J. mivel – amint a keleti partnerséggel foglalkozó 2015. május 21–22-i rigai csúcstalálkozón kiadott együttes nyilatkozat kiemeli – Oroszország Ukrajnával és Grúziával szembeni agressziója megmutatta, hogy a XXI. században nem lehet magától értetődőnek tekinteni a szuverenitás és a területi integritás alapvető elveit, valamint a nemzetközileg elismert határokat;
- K. mivel a lőszeres, fegyveres és terrorista harcosok Oroszországból Ukrajna illegális fegyveres csoportok ellenőrzése alatt álló területeire történő beáramlása következtében sokan megsérültek, több mint két millió ember vált belső menekültté vagy menekültté, valamint tartós humanitárius válság alakult ki;
- L. mivel a nemzetközi jog alapvető normáinak és elveinek megsértésével Oroszország továbbra is megszállva tartja Grúzia Abházia és Csinvali régióját/Dél-Oszétiát, valamint további lépéseket tett arra, hogy ténylegesen bekebelezze e területeket; mivel a megszálló erők tényleges ellenőrzése alatt álló területeken etnikai tisztogatásokra és erőszakkal kikényszerített demográfiai változásokra került sor, és e megszálló erők tehetősek felelőssé az emberi jogok, köztük a szabad mozgáshoz, az emberek közötti kapcsolatokhoz és az anyanyelven való oktatáshoz való jog e területeken történő megsértéséért;
- M. mivel a Krími Autonóm Köztársaság és Szevasztopol városának Oroszország általi ideiglenes megszállása, valamint a kelet-ukrajnai Donyec-medence elleni orosz katonai agresszió a megszállt területeken az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok számos és jelentős megsértését eredményezte;
- N. mivel Oroszország és az Európai Unió kölcsönös kereskedelmi embargót vezetett be; mivel Oroszország mindennemű jogi alap nélkül önkényes, az egyetemes normákat sértő és nem átlátható intézkedéseket hajtott végre annak érdekében, hogy fekete listára tegyen számos uniós politikust és ne engedje be őket az ország területére;
- O. mivel a kelet-európai partnerországok területén zajló konfliktusok még jobban kiteszik ezeket az államokat a politikai destabilizáció kockázatának, továbbá komolyan veszélyeztetik gazdasági és társadalmi helyzetüket; mivel e konfliktus sújtotta térségek az európai kontinensen belül és annak környékén súlyos veszélyt jelentenek az EU és partnereinek biztonságára;

- P. mivel Észak-Afrikában és a Közel-Keleten zavargások, erőszakos cselekmények és polgárháborúk zajlottak és zajlanak továbbra is; mivel a szegénység, a szűkös erőforrások, az éghajlatváltozásból fakadó hatások, az emberi jogok megsértése és a gazdasági stagnálás következtében az afrikai kontinens számos részén és a Közel-Keleten nagy nyomás nehezedik a lakosságra, főként a keresztény és a jezidita kisebbségre, ami miatt menekülni kényszerülnek;
- Q. mivel 2014 szeptemberében széles nemzetközi koalíció jött létre a magát Iraki és Levantei Iszlám Államnak (ISIL/Dáis) nevező terrorszervezet legyőzésének céljából;
- R. mivel a partnerországok együttműködésre léptek az EU-val az Unió közös biztonság- és védelempolitikája (KBVP) terén, különös tekintettel a KBVP által a partnerországok biztonsági ágazatának reformjaira nyújtott támogatásra;
- S. mivel 2005-ben Ukrajna, majd 2012-ben Grúzia és Moldova keretmegállapodást kötött az EU-val az Unió által vezetett válságkezelési műveletekben való részvételről; mivel 2014-ben Ukrajna részt vett az uniós harccsoportok tevékenységében, és egy fregattal hozzájárult az Európai Unió által vezetett tengeri erők szomáliai műveletéhez (EU NAVFOR Szomália), vagyis az Atalanta művelethez, valamint szintén 2014-ben Moldova és Grúzia első alkalommal vett részt az Európai Unió által vezetett KBVP-missziókban, nevezetesen az Európai Uniónak a mali fegyveres erők kiképzéséhez hozzájáruló katonai missziójában (EUTM) és az Európai Unió közép-afrikai köztársasági katonai műveletében (EUFOR RCA);
- T. mivel az uniós tagállamok és valamennyi partnerország részese a tömegpusztító fegyverekre vonatkozó többoldalú leszerelési szerződéseknél, például a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésnek, az Átfogó Atomcsend Szerződésnek, valamint a biológiai- és vegyifegyver-tilalmi egyezményeknek; mivel 17 uniós tagállam és valamennyi partnerország aláírta az európai hagyományos fegyveres erőkről szóló módosított szerződést is;
- U. mivel a Bizottság által javasolt, a 2015 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai biztonsági stratégia az alábbi három prioritást határozza meg: a terrorizmus megfékezése és a radikalizálódás megelőzése, a szervezett bűnözés elleni küzdelem és a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem;
- V. mivel egyes uniós tagállamok, partner- és szomszédos országok külső agresszió, terrortámadások, határokon átnyúló szervezett bűnözés és számítástechnikai bűnözés áldozataivá váltak, és néhány ország esetében e támadások az erőszakos politikai szélsőségekhez és a vallási radikalizmushoz köthetők; mivel az ISIL/Dáis támogatást nyújtott az uniós tagállamok területén elkövetett támadásokhoz;
- W. mivel az EU és az Egyesült Államok tárgyalásokat kezdett egy új kereskedelmi megállapodás, a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség megkötése céljából;
- X. mivel 2016. január 1-jén hatályba lépett az Ukrajna és az Európai Unió közötti mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás; mivel Oroszország azóta gazdasági szankciókat vezetett be Ukrajnával szemben, beleértve az Ukrajna és Közép-Ázsia között Oroszország érintésével történő árutovábbítás korlátozását;
- Y. mivel az uniós tagállamok és a partnerországok legnagyobb része külső energiaszállítóktól függ, és ezért az energiához való hozzáférés kulcsfontosságú szerepet játszik Európa geopolitikai helyzetének alakulásában; mivel az EU és partnerországainak energiapolitikája nem áthatja alá a keleti partnerség fő értékeit vagy ezen országok külpolitikájának következetességét;
- Z. mivel az Egyesült Államok, Irán, Oroszország és egyéb szereplők közvetlenül vagy közvetve érintettek a szíriai és iraki regionális konfliktusokban, és ezért segíthetnek megtalálni az azok lezárásához szükséges politikai megoldást;
- AA. mivel a Líbiában elhúzódó instabil helyzet és a fokozódó erőszak komoly biztonsági kockázatot jelent Európa egészére nézve;
- BB. mivel Irán, az Európai Unió, Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság, Kína, Oroszország és az Egyesült Államok (EU3 + 3) a 2015. július 14-én tartott bécsi találkozón megállapodásra jutott az iráni nukleáris kérdéstről, ami lehetővé teszi az Irán nukleáris programjára vonatkozóan az ENSZ Biztonsága Tanácsa által kiszabott szankciók, valamint a többoldalú és nemzeti szankciók fokozatos feloldását;
1. emlékeztet arra, hogy a keleti partnerség a közös értékek – többek között a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása –, a nemzetközi jog elvei, az alapvető szabadságjogok, valamint az Európai Unió, a kelet-európai partnerországok és az egész európai kontinens stabilitása, biztonsága és jóléte melletti közös kötelezettségvállalásra alapulva jött létre; hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség minden egyes országának biztosítania kell egy szilárd reformfolyamat elindítását és végrehajtását, valamint küzdenie kell a korrupciós mechanizmusok ellen; hangsúlyozza az EU szerepét e folyamat támogatásában;

2. megjegyzi, hogy az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatának eredménye megfelelő alapot kínál majd arra, hogy 2016-ban komoly eszmecsere kezdődjön arról, hogy az EU-val társulási megállapodást aláírt három kelet-európai partner esetében miként valósítható meg a gyakorlatban egy differenciált megközelítés;
3. egyetért azzal, hogy az EU-nak és partnerországainak számos egyidejű és egyre összetettebb biztonsági kihívással kell szembenézniük egy olyan környezetben, amelyet a globalizált gazdaság, az éghajlatváltozás, a nemzetközi mobilitás, a digitalizálás, a demográfiai változások és migráció, valamint a terrorizmust vagy a nemzetközi bűnözést támogató hagyományos állami szereplők és nem állami szervezetek által jelentett fenyegetés jellemez;
4. felszólítja az Európai Uniót és partnerországait, hogy alakítsanak ki szorosabb politikai partnerséget és törekedjenek külpolitikájuk összehangolására és következetesebbé tételére a közös kihívások kezelése és a biztonságuk védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy prioritást kell élvezniük a nemzetközi jog keretében az európai biztonsági rend helyreállítására irányuló közös erőfeszítéseknek; hangsúlyozza, hogy e rendnek demokratikus elveken, a jogállamiságon, alapvető értékeken, az emberi jogok tiszteletben tartásán, a kisebbségek védelmében, a szuverenitáson, a függetlenségen és a határok sérthetetlenségén kell alapulnia;
5. emlékeztet arra, hogy a civil társadalommal folytatott párbeszéd újrakezdése kulcsfontosságú valamennyi bűnüldözési reform széles körű támogatottságának biztosításához;
6. elutasítja azt a megközelítést, amely az európai kontinens nagy hatalmak befolyási övezeteire osztaná fel, amint azt Oroszország szakpolitikái és lépései sugallják; megerősíti azt az elvet, hogy minden országnak szuverén joga szabadon és demokratikusan dönteni kül- és biztonságpolitikájáról és az általa kötött katonai szövetségekről; hangsúlyozza, hogy az 1975. évi Helsinki Záróokmány I. cikkében foglalt elveknek megfelelően minden európai országnak jogában áll önállóan eldönteni, hogy csatlakozni kíván-e valamely szövetségi egyezményhez, beleértve a NATO alapító szerződését;
7. úgy véli, hogy az Egyesült Nemzetek demokratikus kormányzását meg kell erősíteni; felszólítja ezért az ENSZ tagállamait, hogy hajtsák végre az ENSZ Biztonsági Tanácsának reformját annak érdekében, hogy az jobban tükrözze a világ új helyzetét, továbbá tegyék hatékonyabbá a Biztonsági Tanácsot;
8. értékeli az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) nyújtotta keretet mint a biztonsági kérdésekről folytatott párbeszédet és a konfliktusok megoldását szolgáló, sok fél részvételével működő fórumot; felszólít az EBESZ újjáélesztésére és a megfelelő politikai és pénzügyi támogatás biztosítására; hangsúlyozza az EU, az uniós tagállamok, a kelet-európai partnerországok, az ENSZ és az EBESZ további együttműködésének és a válsághelyzetek kezelésére, illetve az Európán belüli konfliktusok békés rendezésére irányuló közös erőfeszítések fontosságát; sajnálja ugyanakkor, hogy nem történt jelentős előrelépés a legtöbb kelet-európai partnerországot érintő ún. befagyasztott konfliktusok békés és átfogó rendezése terén, és hatékonyabb és eredményközpontúbb cselekvésre szólít fel;
9. úgy véli, hogy a menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és a migrációs áramlások kezelése a kül- és migrációs politikák közös és átfogó megközelítését igényli, amelynek része a fejlesztés, a konfliktusok megelőzése és rendezése, a válságkezelés, a terhek megosztása, a humanitárius segítségnyújtás és a terhek csökkentésére irányuló közös törekvések; hangsúlyozza, hogy az EU-nak feltétlenül együtt kell működnie a szomszédaival, amennyiben a menekültügyi válság hatékony kezelésére törekszik, az európai integráció által a személyek szabad mozgása terén elért eredmények megőrzésével egyidejűleg; hangsúlyozza továbbá, hogy különleges eljárásokat kell kialakítani a kísérő nélküli vagy a családjuktól elszakított, belső menekült gyermekek és egyéb kiszolgáltatott csoportok korai azonosítására, nyilvántartásba vételére és iratokkal ellátására, valamint biztosítani kell számukra a segítséghez és a szolgáltatásokhoz való hozzáférést;
10. hangsúlyozza, hogy a szabad és fenntartható nemzetközi kereskedelem a növekedés hajtóereje; kiemeli ezért annak jelentőségét, hogy a politikai konvergenciához és a gazdasági integrációhoz való hozzájárulás céljából szabad és tisztességes kereskedelmi kapcsolatokat alakítsanak ki és mozdítsák elő az EU és a kelet-európai partnerországok közötti külföldi befektetéseket;
11. sürgeti a partnerországokat, hogy hajtsanak végre az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítását szolgáló reformokat; sürgeti továbbá a partnerországokat, hogy akadályozzák meg, hogy a politikai erők szelektív igazságszolgáltatás megvalósítására használják fel a jogi rendszereket;
12. hangsúlyozza, hogy a média világában uralkodó pluralizmus szempontjából kulcsfontosságú szerepe van a média politikai érdekektől való függetlenségének; úgy véli, hogy a független média a félrevezetés és a propaganda legjobb ellenszere; felszólítja ezért a partnerországokat, hogy szüntessék meg a média integritását gyengítő intézkedéseiket; javasolja, hogy az Európa Tanács Velencei Bizottsága nyújtson e téren segítséget a partnerországoknak;

13. megjegyzi, hogy az Európai Unióhoz és többi szomszédjukhoz fűződő kereskedelmi kapcsolatok kialakításakor a partnerországoknak különböző külpolitikai lehetőségeket kell mérlegelniük; hangsúlyozza, hogy az EU, illetve Grúzia, Moldova és Ukrajna közötti mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások az aláíró partnerek közötti kapcsolatok jelentős mértékű elmélyítésére, valamint a kereskedelem és a külföldi befektetések fejlesztésére irányulnak; hangsúlyozza, hogy a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások és a más partnerekkel fennálló kereskedelmi kapcsolatok elmélyítése nem zárja ki egymást kölcsönösen; úgy véli, hogy a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás nem az egyetlen lehetőség a kelet-európai partnerekre vonatkozó uniós kereskedelem-politika megvalósítására; felszólítja az EU-t, hogy a partnerországaival együttműködve kínáljon fel a szükségleteikhez és korlátaikhoz igazodó alternatív kereskedelmi intézkedéseket; kifogásolja azokat a megtorló kereskedelmi intézkedéseket, amelyeket Oroszország a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás hatálybalépését követően vezetett be Ukrajna ellen; felszólítja a Bizottságot, hogy hajtson végre ideiglenes ellenintézkedéseket az Ukrajnára kiszabott orosz kereskedelmi szankciók negatív hatásának minimálisra csökkentése céljából;
14. üdvözli, hogy a Bizottság pozitívan értékeli az Ukrajnára és Grúziára vonatkozó vízumliberalizációs cselekvési tervet; felszólítja a Bizottságot, hogy rövid időn belül terjessze az Európai Parlament elé a szükséges jogalkotási javaslatot, tovább felszólítja a Tanácsot, hogy törölje el az ukrán állampolgárok vízumkötelezettségét;
15. felszólítja az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy minden érdekelt fél és civil társadalom bevonásával nyílt és átlátható módon kezdjenek eszmecserét a kelet-európai partnerországokkal arról, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség milyen potenciális előnyökkel jár a gazdaságaik számára, és hogy ez utóbbiak számára miként lehet jobb hozzáférést biztosítani az Atlanti-óceán mindkét oldalán fekvő piacokhoz;

Az Oroszországgal, Törökországgal és Iránnal kapcsolatos politika

16. elítéli a propagandára és félrevezetésre, valamint a konfrontációra és politikai vagy gazdasági nyomásgyakorlásra irányuló politikákat; támogatja az EU stratégiai kommunikációját; felszólítja az EU-t, hogy erősítse azt meg és működjön együtt a keleti partnerországokkal a propaganda és a félrevezetés felszámolása érdekében;
17. ismételten kijelenti, hogy maradéktalanul támogatja Grúzia nemzetközileg elismert határain belüli szuverenitását és területi integritását; aggodalmát fejezi ki e tekintetben a Grúzia Abházia és Csinvali régiójában/Dél-Oszétiában zajló események miatt, ideértve az Abházia és a Csinvali régió/Dél-Oszétia orosz integrációját elmélyítő úgynevezett „egyezmények” Oroszország általi végrehajtását, az ottani folyamatos katonai jelenlétet, a szögessdrótkerítések és táblák jogellenes felállítását a megszállt terület határai mentén és az emberi jogok igen súlyos helyzetét e területeken;
18. felszólítja Oroszországot, hogy teljes mértékben tartsa tiszteletben Grúzia szuverenitását és területi integritását, valamint nemzetközileg elismert határainak sérthetlenségét, továbbá vonja vissza Abházia és Csinvali régió/Dél-Oszétia elszakadásának elismerését, és hajtja végre a 2008. augusztus 12-i tűzszüneti megállapodás rendelkezéseit; felszólítja Oroszországot különösen arra, hogy vessen véget az érintett grúz területek megszállásának, tegye lehetővé az Európai Unió megfigyelő missziója és az emberi jogok tiszteletben tartásának nyomán követését szolgáló mechanizmusok teljes és akadálytalan hozzáférését Grúzia megszállás alatt álló régióihoz, továbbá hogy vegyen részt konstruktívan a napirenden szereplő fő kérdésekről – vagyis az erőszak alkalmazásának elkerüléséről, a nemzetközi biztonsági megállapodásokról, valamint a belső menekültek és a menekültek biztonságos és emberhez méltó hazatéréséről – folyó genfi nemzetközi tárgyalásokon;
19. elítél minden, a kelet-európai partnerországokban végrehajtott katonai fellépést és agressziót, amely aláássa az európai biztonsági rendet, továbbá hangsúlyozza a viták békés rendezésének szükségességét az ENSZ Alapokmányának, az 1975. évi Helsink-i Záróokmányának, az új Európáért létrejött 1990. évi párizsi chartának, az Oroszország–NATO Alapokmányának, a budapesti memorandumnak és az Oroszország és Ukrajna közötti barátsági, együttműködési és partnerségi megállapodásnak megfelelően; felszólítja a minszki megállapodások, az Azerbajdzsán, Hegyi-Karabah és Örményország által 1994 májusában aláírt tűzszüneti megállapodás, valamint az Oroszország és Grúzia közötti 2008. augusztus 12-i tűzszüneti megállapodás részes feleit, hogy teljesítsék kötelezettségvállalásaikat és biztosítsák e megállapodások teljes körű végrehajtását;
20. felszólítja a gázszállító országokat, hogy azonnali hatállyal függesszék fel az energiához való hozzáférés és az energiaárak politikai eszközként való használatát a célból, hogy az uniós tagállamokra és az EU partnerországaikra nyomást gyakoroljanak; felszólítja az EU-t és partnerországait, hogy fokozzák az energiaellátás diverzifikálására, az alternatív energiaforrások fejlesztésére, az energiatakarékosság növelésére és az ellenirányú gázaramlást biztosító gázmegállapodások kihasználására irányuló erőfeszítéseiket, ezáltal csökkentve az energiainporttól való függőségüket;

21. hangsúlyozza, hogy az Északi Áramlat 2 földgázvezeték-projekt ütközik az Unió stratégiai érdekeivel, például a biztonsággal, a diverzifikációval, a liberalizációval és egy erős energiaunió kialakításával; ezért felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tartsa magát a harmadik energiaügyi csomagban rögzített szabályokhoz és célokhoz; sürgeti az érintett uniós tagállamokat, hogy szüntessenek be minden, az Északi Áramlat 2 földgázvezeték-projektrel kapcsolatos együttműködést a Gazprom vállalattal;
22. aggodalmát fejezi ki a katonai incidensek kockázata miatt Európában, ahová a közelmúltban Oroszország és a NATO további katonai erőt és felszerelést telepített, főként Kelet-Európában, a Fekete-tenger medencéjében, valamint a Balti-tenger partján fekvő országokban és a Jeges-tenger térségében; úgy véli, hogy a NATO és Oroszország közötti együttműködési kapcsolatot – amelyet a két fél a hidegháború vége óta fokozatosan épít – súlyosan érinti a jogra épülő európai béke és rend megsértése, amelynek egyik példája a Krím félsziget Oroszország általi jogellenes megszállása és bekebelezése; azt ajánlja a NATO-nak és Oroszországnak, hogy tartsanak fenn nyitott kommunikációs csatornákat és vegyenek fontolóra az incidensek megelőzésére irányuló új kezdeményezéseket;
23. sürgeti Oroszországot mint megszálló államot, hogy biztosítsa minden emberi jog és alapvető szabadságjog tiszteletben tartását a Krími Autonóm Köztársaságban és Szevasztopol városában, beleértve a nemzeti kisebbségek tagjainak – különösen a krími tatárok, az ukránok és a Krím félszigeten élő egyéb kiszolgáltatott csoportok – jogait és szabadságjogait, továbbá tegye lehetővé, hogy a nemzetközi emberi jogi szervezetek szabadon és akadályoztatástól mentesen végezhesék ellenőrzési tevékenységüket a félszigeten;
24. hangsúlyozza, hogy hatékony kapcsolat és szoros együttműködés kialakítása az EU és bármely partnerország között mindenki számára előnyös; ezért felszólítja az EU-t, partnerországait és Törökországot, hogy folytassanak magas szintű párbeszédet a kül- és biztonságpolitikai kérdésekről, és kezeljék prioritásként a közel-keleti konfliktusokat és biztonsági kérdéseket, valamint azok hatását a migrációs áramlásra;
25. elismeri Törökország kiemelkedő felelősségét és elismerésre méltó erőfeszítéseit a téren, hogy humanitárius segítséget és védelmet nyújtson a Szíriában és Irakban folyó háború és pusztítás elől menekülő embereknek, valamint hogy biztonsági intézkedéseket hajtson végre; üdvözlözi az EU és Törökország közös cselekvési tervét az Európába irányuló migráció és menekülthullámok jelentette kihívások együttes kezelésére, és felszólítja mindkét felet arra, hogy a terv gyorsabb végrehajtása érdekében fokozzák az együttműködésüket;
26. megismétli, hogy a Törökország és Örményország közötti párbeszéd előkészítése kiemelt jelentőséggel bír a térség stabilitása és jóléte szempontjából; kéri a két ország közötti kapcsolatok rendezéséről aláírt jegyzőkönyvekben⁽¹⁾ foglalt megállapodások előfeltételek nélküli végrehajtását a török–örmény társadalmi megbékélési folyamat keretében; hangsúlyozza, hogy elfogadhatatlannak tartja az európai kontinensen a lezárt határok politikáját;
27. felszólít az Örményország és Azerbajdzsán közötti további párbeszédre – többek között elnöki szinten – az EBESZ minszki csoportja társelnökeinek védnöksége alatt, a helyzet tartós és békés rendezése érdekében, amely stabilitást és megbékélést eredményez majd, valamint lehetőségeket teremt a regionális fejlődés és együttműködés terén;
28. üdvözlözi az EU3 + 3 és Irán által az ország nukleáris programjával kapcsolatban elért megállapodást; arra számít, hogy az Iránra kiszabott, a nukleáris fegyverekkel kapcsolatos szankciók fokozatos feloldása 2016-ban kezdetét veszi, amennyiben Irán teljesíti a kötelezettségvállalásait; megjegyzi, hogy az Irán elleni szankciók feloldásának kilátása új gazdasági lehetőségeket jelent az EU, a tagállamai és partnerországai számára; úgy véli, hogy a Kaukázus lehetne az első térség, amelynek jelentős előnye származik az Iránnal kötött megállapodás és az ország elleni szankciók feloldása eredményeképpen kialakuló új és pozitív beruházási környezetből; felszólítja az EU-t és partnereit, hogy működjenek együtt az Iránhoz fűződő gazdasági kapcsolatok kibővítésében és új, közös érdekű projektek azonosításában – és esetleg elindításában –, főként a közlekedési és az energiaágazatban;

A közel-keleti és észak-afrikai szerepvállalás fokozása

29. hangsúlyozza, hogy számos nagyon súlyos és egymással összefüggő politikai, gazdasági, társadalmi és környezeti probléma áll fenn, amelyek destabilizálták a közel-keleti és afrikai országokat; megjegyzi, hogy amíg tovább folytatódnak a zavargások, az emberi jogok megsértése és a politikai stabilitás hiánya, addig ezek az országok és szomszédos országaik komoly biztonsági veszélyeknek vannak kitéve;
30. aggodalmának ad hangot a nemek közötti egyenlőség romlása és a nőkkal szembeni fokozódó erőszak és elnyomás, valamint az etnikai és vallási kisebbségekkel szembeni intolerancia miatt a Közel-Kelet és Észak-Afrika egyes országaiban; úgy véli, hogy ez a kedvezőtlen tendencia feszültségeket szülhet e társadalmakban, valamint új konfliktusokat és további negatív következményeket – például kényszerű lakhelyváltoztatást vagy menekülthullámokat – eredményezhet;

⁽¹⁾ Jegyzőkönyv a Török Köztársaság és az Örmény Köztársaság közötti diplomáciai kapcsolatok felvételéről (2009) és Jegyzőkönyv a Török Köztársaság és az Örmény Köztársaság közötti kétoldalú kapcsolatok fejlesztéséről.

31. felszólít a régió biztonsági kérdéseivel kapcsolatos új megközelítés kidolgozására és az érintett országokkal való együttműködésre, amely különböző szakpolitikai területekre – köztük a fejlesztési segélyre, a kulturális együttműködésre, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a konfliktusok megelőzésére és a határellenőrzés igazgatására – kiterjedő stratégiai együttműködések által valósítható meg;
32. felszólítja az EU-t és partnerországait, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy az érintett feleket meggyőzzék arról, hogy vessenek véget a szíriai polgárháborúnak és készüljenek fel egy politikai megoldásra; úgy véli, hogy az ISIL/Dáís és az ENSZ által megnevezett más terrorista csoportok nem juthatnak irányító szerephez a háború utáni korszakban vagy Szíria politikai jövőjében; azon a véleményen van, hogy a nemzetközi közösségnek prioritásként kell kezelnie Szíria polgári lakosságának védelmét, ezért felszólítja a szemben álló feleket, hogy vessenek véget az aránytalan és megkülönböztetés nélküli támadásoknak, ideértve a civilek lakta területek löfegyverrel történő és célzott támadását, valamint annak megakadályozását, hogy a humanitárius segélyek eljussanak a konfliktus sújtotta térségek polgári lakosságához;
33. megjegyzi, hogy a polgári lakosság elleni támadások és az emberi jogok megsértése Szíriában hozzájárult a terrorista csoportok, különösen az ISIL/Dáís felemelkedéséhez; úgy véli, hogy az ISIL/Dáís a nemzetközi békét és biztonságot fenyegeti, valamint óriási mértékben megingatta Irak, Szíria és a tágabb értelemben vett Közel-Kelet stabilitását az emberi jogok és a nemzetközi jog rendszeres megsértésével, többek között polgári lakosok szándékos meggyilkolásával, egyének és teljes közösségek üldözésével, valamint számos egyéb atrocitással, amelyekért mind a szervezet tehető felelőssé; üdvözli, hogy a nemzetközi koalíciós partnerek kötelezettséget vállaltak az ISIL/Dáís elleni küzdelemre;
34. úgy véli, hogy az egész Közel-Kelet stabilitása szempontjából felettébb fontos az izraeli–palesztin békefolyamat újraindítása annak érdekében, hogy a nemzetközi jogi normákat tiszteletben tartó és a két állam elvén alapuló tartós és átfogó rendezési megoldás szülessen;

A biztonsági és védelmi együttműködés fejlesztése

35. megjegyzi, hogy a biztonságot fenyegető külső és belső veszélyek összetettebbé váltak és jobban összefonódtak, aminek folytán nehezebb előre látni őket; különösen kiemeli a hibrid fenyegetéseket, amelyek katonai és nem katonai eszközöket – többek között hírszerzést, politikai felforgatást, félrevezetést, informatikai támadásokat és gazdasági nyomásgyakorlást – egyaránt alkalmaznak;
36. felszólítja az Európai Uniót és a kelet-európai partnerországokat, hogy mérlegeljék a biztonságukat fenyegető új veszélyeket, és vezessenek be új közös intézkedéseket azok megghiúsítására és felszámolására, többek között fokozott együttműködés és a releváns információk cseréje révén; támogatja az EU és a partnerországai között a biztonsági és védelmi kérdések terén folyó együttműködés fejlesztését, különösen a keleti partnerség e területre vonatkozó együttműködési panelének keretében; felszólítja az EU-t, hogy erősítse meg az európai szomszédságpolitika és a keleti partnerség biztonságra és a konfliktusokkal kapcsolatos érzékenységre vonatkozó elemét általa, hogy több kezdeményezést és erőforrást irányít a biztonsági ágazat reformjára, a terrorizmus elleni küzdelemre, a KBVP hatálya alá tartozó ügyek terén folyó együttműködésre, a szervezett bűnözés megfékezésére és a határigazgatásra; hangsúlyozza, hogy sürgető szükség van az igazságügyi és rendőrségi együttműködésre, például az Europolon és az Eurojuston keresztül;
37. üdvözli a felülvizsgált európai szomszédságpolitika új súlypontját, valamint üdvözli, hogy az EU-nak szándékában áll fokozni a partnerországokkal a konfliktusok megelőzése, a terrorizmus elleni küzdelem, a radikalizálódás elleni küzdelem, a szervezett bűnözés, a határigazgatás és a biztonsági ágazat reformja terén folyó együttműködést; úgy véli, hogy az együttműködésnek érdemi mélységűnek kell lennie, és a közös biztonsági fenyegetések kezelését kell céloznia, valamint fel kell gyorsítania a konfliktusok tartós rendezésére irányuló közös erőfeszítések kidolgozását, többek között a közös biztonság- és védelempolitikai missziókban és képzésekben való fokozott részvétel, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozását és a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) tiltott kereskedelme elleni fellépést biztosító intézkedések révén;
38. úgy véli, hogy szorosabb együttműködésre van szükség ahhoz, hogy a partnerországok jobban megismerjék a biztonsági ágazat reformjához kapcsolódó uniós koncepciókat; felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy nyújtsanak további támogatást a partnerországoknak a reformok megvalósításához, a megfelelő állami intézmények kialakításához, valamint a biztonsági kérdésekkel, például a válságkezeléssel és a hírszerzéssel kapcsolatos bevált gyakorlatok végrehajtásához; hangsúlyozza az állami biztonsági és hírszerzési szervek megfelelő parlamenti felügyeletének szükségességét;
39. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az EU és partnerországainak rugalmasságát, vagyis azon képességüket, hogy ellenálljanak a belső és külső hatásoknak és sokkhatásoknak, köztük a hibrid fenyegetéseknek, és alkalmazkodjanak azokhoz; hangsúlyozza, hogy e célból elengedhetetlen a válságok gyökerét jelentő problémák megoldása, az állami intézmények megerősítése, a jogállamiság és a független igazságszolgáltatás előmozdítása és a korrupció elleni küzdelmet szolgáló hatékony intézkedések végrehajtása; felszólítja az EU-t, hogy támogassa a partnerországokat a polgári biztonsági ágazati reformok megvalósításában, mivel azok kulcsszerepet játszanak a lakosság felkészítésében arra, hogy ellen tudjanak állni különböző váratlan sokkhatásoknak;

40. javasolja a partnerországoknak, hogy erősítsék meg az EU-val folytatott biztonsági és védelmi együttműködésüket, valamint törekedjenek az EU-val közös megközelítések kialakítására a katonai stratégiákat illetően; üdvözli Grúzia, Moldova és Ukrajna részvételét az Unió által vezetett válságkezelési műveletekben, és hangsúlyozza, hogy ez hosszú távon majd fokozza az EU és partnerei katonai interoperabilitását; javasolja, hogy Grúzia és Moldova vegye fontolóra az uniós harccsoportok tevékenységeiben való részvétel; ajánlja az EU-nak, hogy vállaljon aktívabb szerepet a kelet-európai partnerországok területén zajló konfliktusok békés rendezésében;
41. hangsúlyozza, hogy meg kell őrizni Moldova stabilitását, tekintettel a jelenlegi politikai válságra és a Dnyeszter-melléki konfliktusra, amelyet átfogó és nyílt tárgyalások keretében kell kezelni;
42. úgy véli, hogy a keleti partnerségen belüli befagyasztott konfliktusokat (Dnyeszter-mellék, Abházia és Dél-Oszétia, Hegyi-Karabah) sürgősen meg kell oldani a régió stabilitásának megteremtése érdekében; úgy véli továbbá, hogy szorosabb együttműködésre van szükség a kelet-európai partnerországok között a regionális integráció biztos alapjának megteremtése céljából;

Kötelezettségvállalás a leszerelésre, valamint a fegyverek elterjedése és illegális kereskedelme kockázatának csökkentése

43. felszólítja az EU-t, az uniós tagállamokat és a partnerországokat, hogy aktívan valósítsák meg a többoldalú leszerelési szerződések egyetemességének előmozdítására irányuló erőfeszítéseiket; sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy jobban használják ki a partnerországok részvételével zajló közös leszerelési műveletek előmozdítására és támogatására kínálkozó lehetőségeket;
44. kéri, hogy kapjon nagyobb hangsúlyt a fegyverzet-ellenőrzés biztonságpolitikai szerepe és az illegális fegyverkereskedelem elleni küzdelem; üdvözli e tekintetben, hogy 2014 decemberében hatályba lépett az ENSZ Fegyverkereskedelmi Szerződése, amelynek célja a felelősségvállalás és az átláthatóság megerősítése a fegyverkereskedelem terén; sürgeti a kelet-európai partnerországokat, hogy csatlakozzanak az EU fegyverkivitelre vonatkozó közös álláspontjához;
45. támogatja az EU és a partnerországai között a tömegpusztító fegyverekkel, a tömegpusztító fegyverek részegységeinek elterjedésével és csempészetével, valamint a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris fegyverekkel kapcsolatos kockázatok csökkentése terén folyó együttműködést; felszólít a Délkelet-Európára/Dél-Kaukázusra/Moldovára/Ukrajnára összpontosító uniós CBRN kiválósági központok készségeinek és projektátogatási eszközeinek további fejlesztésére;
46. sürgeti az EU-t, hogy tekintse a jogellenesen megszállt Krím félsziget Oroszország általi erőteljes militarizálását – köztük nukleáris fegyverek telepítését – súlyos fenyegetésnek az EU, valamint a fekete-tengeri és a földközi-tengeri térség biztonságára nézve; felszólítja Oroszországot, hogy tartsa tiszteletben Ukrajna nukleáris fegyverrel nem rendelkező állam státusát nemzetközileg elismert határain belül;

A terrorizmus, a szervezett bűnözés és a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem

47. hangsúlyozza a többoldalú, államközi globális és regionális együttműködés fontosságát a terrorizmus, a szervezett bűnözés és a számítástechnikai bűnözés jelentette kihívások kezelése szempontjából, amint arra a Bizottság is rámutatott az európai biztonsági stratégiáról szóló 2015. április 28-i közleményében; felszólítja ezért az uniós tagállamokat és a partnerországokat, hogy erősítsék meg a nemzeti bűnüldöző szervek közötti együttműködést a terrorizmus, a nemzetközi és a határokon átnyúló bűnözés, például az emberkereskedelem – főként a nők és a gyermekek, illetve a kábítószer, a fegyverek és a kulturális javak kereskedelme –, valamint a gazdasági és számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem terén; buzdítja a partnerországokat, hogy élénkítsék fel a közöttük e téren folyó regionális együttműködést;
48. sürgeti az EU-t, az uniós tagállamokat és a partnerországokat, hogy egyszerű módon közelítsék egymáshoz a terrorizmus elleni belföldi és külföldi küzdelemre vonatkozó politikáikat; javasolja különösen, hogy keressenek megoldást a belföldi gyökerű terrorizmus okaira (például a politikai és vallási szélsőségessegre), állítsák meg a terrortámadásokra való felbujtást; felszólít arra, hogy teljes mértékben használják ki az uniós kül- és fejlesztési politikát a szegénység, a megkülönböztetés, a marginalizálódás és a korrupció elleni küzdelem céljaira, a jó kormányzás előmozdítására, valamint a konfliktusok megelőzésére és rendezésére, mivel ezek az elemek pótolhatatlan szerepet töltenek be abban, hogy a társadalom kiszolgáltatott csoportjait távol lehessen tartani a szélsőséges propagandától;
49. kiemeli a térségben uralkodó szervezett bűnözést és korrupciót, valamint azt, hogy e problémákat kezelni kell a regionális integrációs folyamatot érintő esetleges negatív következmények elkerülése, illetve a demokratikus intézményekbe vetett bizalom növelése érdekében;

50. felszólítja az uniós tagállamokat és a Bizottságot, hogy az online elérhető terrorista tartalmakhoz való hozzáférés korlátozása, valamint a terrorista propaganda eltávolítása érdekében fokozzák az internetszolgáltatókkal és a közösségi hálózati felületekkel folytatott, illetve az e szereplők közötti együttműködést, biztosítva mindeközben az alapvető jogok, különösen a személyes és egyéb adatok védelméhez való jogok tiszteletben tartását;
  51. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az európai szomszédságpolitikáért és a csatlakozási tárgyalásokért felelős biztosnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, valamint a tagállamok és a kelet-európai partnerek kormányainak és parlamentjeinek.
-

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS ÁLLÁSFOGLALÁSA ⁽¹⁾
az EU többéves pénzügyi tervéről és annak hatásáról a keleti partnerség országai közötti gazdasági együttműködésre

(2016/C 193/02)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

- tekintettel az európai szomszédságpolitika (ENP) 2004 óta tartó fejlődésére, valamint különösen a Bizottságnak az ENP végrehajtásában elért eredményekről szóló jelentéseire,
  - tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője/alelnöke „Az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata” című, 2015. november 18-i közös közleményére, valamint az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló 2015. december 14-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel a keleti partnerség egymást követő csúcstalálkozóinak együttes nyilatkozataira, különösen pedig a legutóbb Rigában, 2015. május 22-én elfogadott együttes nyilatkozatra,
  - tekintettel az Európai Parlament 2015. július 9-i, az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló állásfoglalására ⁽²⁾,
  - tekintettel az egyrészt az Európai Unió, másrészt Grúzia, a Moldovai Köztársaság és Ukrajna közötti kétoldalú társulási szerződésekre, és azok ideiglenes alkalmazására,
  - tekintettel az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz létrehozásáról szóló, 2014. március 11-i 232/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
  - tekintettel eljárási szabályzatára,
- A. mivel a politikai és társadalmi-gazdasági reformok támogatása és az uniós jogszabályokhoz és politikákhoz való közeledés megkönnyítése révén a keleti partnerség fontos keretet teremtett a kapcsolatok elmélyítéséhez, a politikai társulások ösztönzéséhez és az EU és a keleti partnerek közötti gazdasági integráció fejlesztéséhez;
- B. mivel a keleti partnerség a partnerek közötti kapcsolatokat is megerősíti, a reformok számos területén hozzájárul az információk és tapasztalatok cseréjéhez, valamint a közös normák elfogadásához;
- C. mivel az egyes partnerországoknak szuverén joga, hogy szabadon megválaszthassák az Európai Unióval és a többi regionális és nemzetközi szervezettel kapcsolatos ambícióikat és az elérendő célokat;
- D. mivel a hat keleti partner közül négyen (Grúzia, Moldovai Köztársaság, Örményország és Ukrajna) a Kereskedelmi Világszervezet tagjai;
- E. mivel a szomszédság nagy része továbbra is érintett fegyveres vagy befagyasztott konfliktusokban, amelyek hátráltatják a gazdasági, társadalmi és politikai átalakulást, valamint a regionális együttműködést, stabilitást és biztonságot;
- F. mivel az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (2014–2020) 15,4 milliárd EUR-s összkeretéből 741 és 906 millió EUR közötti összeget utalnak ki a keleti szomszédság regionális projektjei számára; mivel az eszköz alapján rendelkezésre álló források az EU és a szomszédos országok közötti kétoldalú kapcsolatokra, valamint a déli szomszédság regionális projektjeire és a határokon átnyúló együttműködésre terjednek ki;
- G. mivel a Bizottság az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló 2015. november 18-i közleményében bejelentette, hogy a szomszédos országok pénzügyi igényeihez jobban és hatékonyabban igazodó megoldások – köztük egy erre irányuló eszköz – kidolgozása céljából mélyreható értékelésre készül;

⁽¹⁾ Elfogadva 2016. március 22-én, Brüsszelben (Belgium)..

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA_PROV(2015)0272.

A keleti partnerek közötti, régió belüli gazdasági együttműködés fokozása

1. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országainak kultúrája és történelme szorosan kapcsolódik egymáshoz és az Európai Unióhoz, osztozva a közös európai örökségben és értékekben;
2. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országai közötti gazdasági integráció szintje jelenleg viszonylag alacsony; hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országai közötti mélyebb piaci integráció ösztönözné a térség gazdasági növekedését, de egyúttal politikai előnyökkel is járna, továbbá hozzájárulna a bizalomépítéshez és a megbékéléshez a régióban;
3. úgy véli, hogy mivel a keleti partnerség legfőbb célja a partnerek politikai és gazdasági integrálása az Európai Unióba, az Euronest Parlamenti Közgyűlésnek fokoznia kell a partnerországok közötti kapcsolatok fejlesztésének előmozdítására irányuló erőfeszítéseket; üdvözlí, hogy az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló 2015. november 18-i együttes nyilatkozat kiemeli a szomszédok közötti kapcsolatok megerősítésének szükségességét, ugyanakkor sajnálatosnak tartja, hogy a nyilatkozat alig foglalkozott a keleti partnerség többoldalú dimenzióival;
4. felhívja az EU-t és a kelet-európai partnereket, hogy intenzíven vegyenek részt a regionális együttműködést ösztönző konkrét intézkedések kidolgozásában; úgy véli, hogy ezeket a régió belüli gazdasági együttműködés fejlődését akadályozó tényezők, a közös érdekek és a fejlődésből potenciálisan leginkább profitáló területek elemzésére kell alapozni;
5. hangsúlyozza, hogy mély és átfogó kétoldalú szabadkereskedelmi térségek (DCFTA-k) létrehozása Grúziával a Moldovai Köztársasággal és Ukrajnával alapvető eszköz a korszerű, átlátható és kiszámítható kereskedelem, a szabályozások közelítése, valamint a közvetlen külföldi befektetések szempontjából, amelyek munkahelyteremtést és hosszú távú növekedést eredményeznek; úgy véli, hogy az EU és a három társult keleti partner fontolóra vehetné egy olyan többoldalú dimenzió létrehozását a DCFTA-országok között, amelynek végső célja egy, a WTO szabályaira és szuverén döntésekre épülő gazdasági térség megteremtése, az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló 2015. november 18-i nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően;
6. elismeri, hogy a partnerországok többféle mintát is követhetnek az EU-val és a szomszédokkal folytatott gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok fokozása érdekében; ennek ellenére további lehetőségeket lát az EU, illetve a társulási megállapodásra és DCFTA-ra nem törekvő partnerek közötti együttműködés elmélyítésére, a felek nemzetközi kötelezettségeinek maradéktalan tiszteletben tartása mellett; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi normák – többek között a WTO-szabályokon alapuló – elfogadása eredményesen felszámolná a technikai akadályokat; e tekintetben üdvözlí az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatáról szóló 2015. november 18-i nyilatkozatban szereplő, az ipari termékek megfelelőségértékeléséről és elfogadásáról szóló megállapodások (ACAA-k) aláírására irányuló javaslatot, amely egyes ágazatokban lehetővé tenné az ipari termékek szabad mozgását;
7. felhívja a figyelmet a gazdasági integráció sikeres példáira Közép- és Kelet-Európa, valamint a Nyugat-Balkán országaiban, amelyek nagyrészt jó példát mutatnak a keleti partnerség országai közötti gazdasági integráció elmélyítésére;
8. hangsúlyozza, hogy ennek megvalósításához szükség van a keleti partnerek közös politikai akaratára; ezért felszólítja a keleti partnereket arra, hogy a mélyebb integráció serkentése érdekében gondolják végig az egymással folytatott kapcsolataikat, az EU-t pedig arra, hogy biztosítson szakértelmet és támogatást partnerei számára a közös gazdasági fejlődés új lehetőségeinek feltérképezéséhez; úgy véli, hogy a fokozott konvergencia és együttműködés – különösen az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések, a műszaki előírások és megfelelőségértékelés, a vámügyekkel kapcsolatos kölcsönös közigazgatási segítségnyújtás, a digitális piac harmonizálása, a közbeszerzés, a vízumok és oktatási cserekapcsolatok terén – jelentős lehetőségeket hordoz az összes partnerország lakosságának kedvező jóléti előnyök tekintetében, és nagyban javítaná az üzleti környezetet, valamint a gazdasági szereplők ama képességét, hogy az egész régióban részt vehessenek az értékláncban;
9. hangsúlyozza a szabad és nyitott utak jelentőségét; kiemeli a közlekedési eszközök liberalizálásának fontosságát azokban az országokban, amelyek nem rendelkeznek közvetlen kikötőkkel vagy tengeri kijáratokkal;

A régió belüli gazdasági integráció fokozására irányuló uniós pénzügyi eszközök

10. megjegyzi, hogy az EU pénzügyi támogatást nyújt a regionális integrációhoz az uniós normákhoz és bevált gyakorlatokhoz való együttes közeledésen, különösen pedig az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközön keresztül; felhívja a figyelmet arra, hogy az eszköz költségvetésének nagy részét az EU és a keleti partnerek közötti kétoldalú kapcsolatokra fordítják, de egy része az ENP-t átfogó projekteket vagy konkrétan a keleti partnerség regionális dimenziót támogatja;

11. tudomásul veszi a regionális keleti programok keretében folyó projekteket; megjegyzi, hogy nem egyértelmű, hogy e programok milyen mértékben járulnak hozzá a régió belüli integráció elmélyítéséhez; ezért felszólítja a Bizottságot, hogy jelentéseiben foglalja bele ezt a dimenziót;
12. üdvözlí, hogy számos uniós program törekszik a keleti partnerség országában a szabályozási és technikai standardok szintjének javítására, ami nélkülözhetetlen a keleti partnerség országai közötti, illetve a köztük és az uniós tagállamok közötti gazdasági együttműködés elmélyítésének lehetőségei megteremtéséhez; várakozással tekint a Bizottság és az EKSZ konkrét javaslatai elé az uniós technikai segítségnyújtási eszközök (TAIEX és Twinning) korszerűsítését és stratégiai kiigazítását illetően, amely a 2015. november 18-i együttes nyilatkozatban is szerepelt; véleménye szerint a régió egészében a koordináció garantálása és egységes szabályozói normák kialakítása érdekében a technikai segítségnyújtást nemcsak kétoldalú, hanem többoldalú dimenzióban is biztosítani kell;
13. üdvözlí, hogy a Bizottság jövőre elindítja a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget illetően a kkv-k támogatását célzó finanszírozási eszközt, amely az elkövetkező 10 évben mintegy 200 millió EUR-s támogatást fog nyújtani az EU költségvetéséből; megjegyzi, hogy az eszköz várhatóan legalább 2 milliárd EUR összegű új beruházást fog ösztönözni a kkv-k körében az EU-val mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget alkotó három érintett országban; hangsúlyozza, hogy a finanszírozási forrásokhoz való nem megfelelő hozzáférés a kkv-k előtti fő akadályok egyike; felhívja az EU-t annak biztosítására, hogy a kkv-k mihamarabb megkapják a támogatást, valamint hogy e támogatás egyértelműen látható legyen a kedvezményezettek számára és a kkv-k jól ismerjék e kezdeményezést; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az eszköz keretében a regionális együttműködésnek kínált támogatási lehetőségeket is;
14. úgy véli, hogy az uniós segítségnyújtás önmagában nem elegendő, mivel az uniós intézményeknek – különösen pedig az Európai Beruházási Banknak – a helyi pénzüpiacokon működő partnerbankokra kell támaszkodniuk a hitelek szétosztásához; sürgeti a partnerországokat, hogy hajtsák végre azokat a jelentős reformokat, amelyek a kkv-knak megfelelő piaci feltételek biztosításához szükségesek;
15. üdvözlí a keleti partnerség gazdasági integrációval és az uniós politikákhoz való közelítéssel foglalkozó, a szabad piacgazdaság partnerországokban való intelligens, fenntartható és inkluzív fejlődésének előmozdítását célzó párbeszéd számára fórumot biztosító 2. platformja által a Bizottság koordinálása mellett megvalósított erőfeszítéseket; felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a platform megbízatásának megerősítése érdekében, és alakítsa azt át egy olyan, fokozottabban stratégiai szervvé, amely meghatározza azokat a területeket, ahol a bevált gyakorlatok cseréje és a normák közelítése a leginkább hozzájárulna az EU-val való és a régió belüli gazdasági integrációhoz egyaránt;
16. üdvözlí az arra irányuló javaslatot, hogy a fenntartható fejlődés elérése érdekében az EU támogassa partnereit gazdaságaik korszerűsítése során, amint ezt a 2015. november 18-i együttes nyilatkozatban is bejelentették; javasolja, hogy a hatékony együttműködést az európai szomszédságpolitika keretében a társulási megállapodás végrehajtására irányuló kétoldalú projektek formájában, a tagállamok által nyújtott szakértői segítség mellett kell előmozdítani és fenntartani;
17. véleménye szerint a keleti partnerek parlamentjeit és az Európai Parlamentet be kell vonni e fokozottabban stratégiai megközelítésbe, amelyhez az Euronest Parlamenti Közgyűlés értékes hozzájárulással szolgálhat;
18. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EKSZ-nek, valamint a tagállamok és a keleti partnerséghez tartozó országok kormányainak és parlamentjeinek.

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS ÁLLÁSFOGLALÁSA ⁽¹⁾**a nem konvencionális gázra vonatkozó uniós politika kialakításáról, valamint az EU és a kelet-európai partnerországok energiapiacaira gyakorolt potenciális hatásról**

(2016/C 193/03)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

- tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i alapító okiratára,
- tekintettel a keleti partnerséggel foglalkozó, 2015. május 21–22-i rigai csúcstalálkozón kiadott együttes nyilatkozatra,
- tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről szóló, 2014. október 24-i európai tanácsi következtetésekre;
- tekintettel az ENSZ 2015. november 30-a és 2015. december 10-e között Párizsban tartott éghajlat-változási konferenciáján hozott határozatokra,
- tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről szóló, 2014. február 5-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽²⁾,
- tekintettel „A 2050-ig szóló energiaügyi ütemterv: energiagazdag jövő” című 2013. március 14-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽³⁾,
- tekintettel az „Energiapolitikai együttműködés kezdeményezéséről a határainkon túli partnerekkel: a biztonságos, fenntartható és versenyképes energiaellátás stratégiai megközelítése” című dokumentumról szóló, 2012. június 12-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁴⁾,
- tekintettel az „Éghajlat- és energiapolitikai keret a 2020–2030-as időszakra” című 2014. január 22-i bizottsági közleményre (COM(2014)0015),
- tekintettel a 2020 és 2030 közötti időszakra vonatkozóan Örményország, Azerbajdzsán, Belarusz, Grúzia, Moldova és Ukrajna helyzetével foglalkozó egyedi nemzeti energiastratégiai dokumentumokra,
- tekintettel a keleti partnerség 2014–2017 közötti időszakra szóló fő célkitűzéseire és munkaprogramjára (3. platform – Energiabiztonság),
- tekintettel a kelet-európai energiahatékonysági és környezeti partnerség (E5B) 2009-ben történt létrehozására,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 194. cikkére, amely kimondja, hogy az energiaügyek terén uniós intézkedéseket többek között a Szerződések egyéb rendelkezései – közöttük különösen a 192. cikk (2) bekezdése – alkalmazásának sérelme nélkül állapítják meg,
- tekintettel a szénhidrogének kutatására, feltárására és kitermelésére vonatkozó engedélyek megadásának és felhasználásának feltételeiről szóló, 1994. május 30-i 94/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek elé terjesztett, az Energiaközösség tevékenységéről szóló 2014-es és 2015-ös éves jelentésre,

⁽¹⁾ Elfogadva 2016. március 22-én, Brüsszelben (Belgium).

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0094.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0088.

⁽⁴⁾ HL C 332. E, 2013.11.15., 28. o.

⁽⁵⁾ HL L 164., 1994.6.30., 3. o.

- A. mivel elsődlegesen az EU tagállamai és kelet-európai partnerországai viselik a felelősséget saját energiaszerkeztükért és az energia iránti növekvő keresletük kielégítéséért, ugyanakkor az EU tagállamainak az EUMSZ 194. cikkével összhangban kell cselekedniük, azaz biztosítaniuk kell az energiapiac működését és az energiaellátás biztonságát, valamint elő kell mozdítaniuk az energiahatékonyságot és az energiamegtakarítást, a megújuló energetikák kifejlesztését és az energetikai hálózatok összekapcsolását;
- B. mivel a gyorsan változó – a forrásokért folytatott globális verseny erősödésével, az energiaárak növekedésével és egyes fő versenytársakkal vívott árháborúval jellemezhető – energetikai viszonyok között az európai gazdaságoknak és polgároknak fenntartható és megfizethető energiára, valamint biztonságos és megbízható energiaellátásra van szükségük;
- C. mivel országaink továbbra is számos energetikai kihívással szembesülnek, többek között a szénmentesítéssel, a monopóliumhelyzetet élvező egyetlen ellátótól való behozatali függés növekedésével, az energiaellátás politikai befolyás gyakorlására szolgáló eszközként való felhasználásával, a belső energiapiac kiteljesítésével, az energiaszegénységgel, valamint az energiaárak versenyképességre gyakorolt hatásával összefüggésben;
- D. mivel a nem konvencionális szénhidrogének lehetőséget kínálnak a hazai energiaforrások megerősítésére és a behozataltól való függés csökkentésére;
- E. mivel a nagy volumenű hidraulikus rétegrepszttéssel – elterjedt nevén: a „frakkolással” – kapcsolatos technikák aggodalmakat váltottak ki a közegészségre és a környezetre gyakorolt hatásokat illetően;
- F. mivel a Bizottság biztosítani kívánja a nem konvencionális szénhidrogének, például a palagáz kinyerésének környezeti integritását, valamint azt, hogy az egyedi projektekből és a fejlemények kumulatív hatásaiból esetlegesen fakadó kockázatok kezelése megfelelően történjék az EU azon tagállamaiban, amelyek ilyen forrásokat aknáznak ki vagy kívánnak a jövőben kiaknázni;
- G. mivel a Bizottság 2014. január 22-én a sürgős fellépésre irányuló felhívásokra válaszul ajánlást fogadott el azzal a céllal, hogy a közhatóságok, a piaci szereplők és a polgárok érdekében segítséget nyújtson világos és előre kiszámítható viszonyok megteremtéséhez;
- H. mivel a szénhidrogének (például a palagáz) masszív hidraulikus rétegrepszttéssel való feltárásáról és kitermelésére vonatkozó minimumelvekről szóló 2014/70/EU bizottsági ajánlásban ⁽¹⁾ felkérte a tagállamokat, hogy a szénhidrogének kinyerésére vagy a nagy volumenű hidraulikus frakkolás alapján történő termelésre vonatkozó jogszabályaik alkalmazásakor vagy elfogadásakor alkalmazzanak minimumelveket;
- I. mivel, jóllehet a globális gazdasági válság és az alacsony olajárak negatív hatást gyakoroltak a nem konvencionális fosszilis tüzelőanyagok kinyerésére irányuló befektetésekre, a nemzetközi pénzügyi intézetek a nemzeti források feltőkésítése, valamint az ilyen beruházásokhoz nyújtott kölcsönök révén továbbra is jelentős szerepet töltenek be;
- J. mivel az, hogy palagáz lelőhelyeket fedezték fel kitermelhető gázkészletekkel mindeddig nem rendelkező országokban, lehetőséget kínál a földgázt importáló országok számára ahhoz, hogy ezentúl energiatermelők legyenek, hosszú távon saját forrásból elégíthessék ki földgáz-igényeiket, és/vagy az újonnan kifejlesztett cseppfolyósított földgáz exportőreivé váljanak;
- K. mivel az EU-nak és kelet-európai partnerországainak a nem konvencionális fosszilis tüzelőanyagok új módjait kifejlesztő ipari ágazataikra vonatkozóan kötelezettségeket előíró megfelelő politikáik kialakítása során figyelembe kell venniük gazdaságaik – valamint a szénhidrogének, például a fosszilis tüzelőanyagok kitermelésében érintett ágazataik – általános versenyképességét az e források kiaknázását meghatározó összefüggésrendszerben;
1. hangsúlyozza, hogy a 2014/70/EU bizottsági ajánlás az EU által nyújtott fontos segítség a tagállamok számára;
  2. egyetért a 2014/70/EU bizottsági ajánlásban megfogalmazott minimumelvekkel, amelyek célja a közegészség, az éghajlat és a környezet megóvása, a források hatékony felhasználása, a feltárás, az építés és a működtetés tekintetében verseny biztosítása, valamint a nyilvánosság tájékoztatása; kéri azokat az uniós tagállamokat, amelyek hidraulikus frakkolást kívánnak végrehajtani, hogy tartsák tiszteltben ezeket az elveket;
  3. kéri a szénhidrogének (köztük a palagáz) hidraulikus rétegrepszttéssel történő biztonságos és hatékony kinyeréséhez és termeléséhez szükséges feltételek megteremtését;

(¹) HL L 39., 2014.2.8., 72. o.

4. hangsúlyozza, hogy a kelet-európai partnereknek el kell oszlatniuk a közvéleményben a hidraulikus frakkolás esetleges káros következményeivel kapcsolatban kialakult aggodalmakat, és a nem konvencionális gáz kitermelési rendszerének kiépítése és működtetése során a legmagasabb környezetvédelmi, szociális, közegészségügyi, hatékonysági és biztonsági normákat kell érvényre juttatniuk, valamint átlátható versenyt kell biztosítaniuk; hangsúlyozza továbbá, hogy a környezetet és a közérdeket nem szabad veszélybe sodorni;
5. felhívja a figyelmet az EU elsődleges energiafogyasztásának jelenleg egynegyed részét kitevő földgáz kitermelésével összefüggő sajtósági kihívásokra és arra, hogy a nagyobb mértékű szén-dioxid-kibocsátást okozó fosszilis tüzelőanyag földgázzal történő fokozott helyettesítése rövid és hosszú távon hozzájárulhatna az üvegházhatású gázok okozta kibocsátások csökkentéséhez; hangsúlyozza különösen, hogy ha azokban a régiókban, ahol eddig az olajfűtés az általános, a lakóingatlanok tulajdonosai ösztönzést kapnának ahhoz, hogy áttérjenek a földgázzal való fűtésre, akkor ez csökkenthetné a kibocsátásokat; megjegyzi, hogy e régiókat nem szabad eltántorítani sem az energiahatékonyság növelésétől a kulcsfontosságú ágazatokban, így az építőiparban, sem pedig a megújuló energiaforrások használatának maximalizálásától;
6. támogatja a palagáz-kitermelést az EU tagállamaiban, minthogy a palagáz belföldi energiaforrásként a nagyobb mértékű szén-dioxid-kibocsátást okozó fosszilis tüzelőanyagok egyik helyettesítője lehet (ezáltal csökkentve a külső energiaszolgáltatóktól való függést), továbbá lehetőségeket kínálhat a munkahelyteremtésre, a gazdasági növekedésre és az állami bevételek kiegészítő forrásává válhat;
7. a palagáz kinyerésével kapcsolatban egyaránt hangsúlyozza a potenciális új lehetőségeket és a kihívásokat, amint ezeket a 2014/70/EU bizottsági ajánlás kidomborította;
8. felhív az alapkutatás, az alkalmazott tudományos kutatás és a tematikus kutatás megerősítésére a pala, a magas szervesanyag-tartalmú anyagok, a szénhez kötött metán lelőhelyeinek tudományos beazonosítása és lehetséges jövőbeni kitermelési övezeteinek körülhatárolása tekintetében, ami összekapcsolható a gáz kinyerésével minden olaj-, gáz- és szénmedencében;
9. hangsúlyozza, hogy normatív és technikai dokumentációt kell készíteni, és azt a keleti partnerség országaiban található palagáz rétegek tekintetében összhangba kell állítani a kutatásra, a feltárára is a kitermelésre vonatkozó nemzetközi ipari normákkal;
10. kéri az altalaj olaj- és gázkitermelés céljaira történő használatára vonatkozó szabályozás javítását, valamint az altalaj-használat káros és potenciálisan kedvezőtlen környezetvédelmi és szociális hatásainak értékelését, megelőzését és megszüntetését;

Az EU tagállamainak és a keleti partnerség országainak energiapiacaira gyakorolt lehetséges hatás

11. úgy véli, hogy a palagázzal kapcsolatos tevékenységek potenciálisan közvetlen vagy közvetett előnyöket hozhatnak az uniós tagállamok és a keleti partnerség országai – régiók, helyi közösségek, vállalatok és polgárok – számára, például regionális infrastrukturális beruházások, közvetlen és közvetett foglalkoztatási lehetőségek, valamint adókból, díjakból és jogdíjakból származó közbevételek formájában;
12. példaként említi az Egyesült Államokat, ahol a nem konvencionális gáz jelenleg a hazai gáztermelés 60 %-át teszi ki, és eközben a legnagyobb növekedési arányt a palagáz képviseli; rámutat, hogy a hazai földgáz e jelentős növekedése a gázárak csökkenését eredményezte az USA-ban, és átmenetileg befolyásolta az EU-ba behozott cseppfolyósított földgáz árát;
13. tudomásul veszi az Európai Tanács 2013. május 22-i következtetéseit, amelyek hangsúlyozzák, hogy Európa energiaellátását diverzifikálni kell, továbbá biztonságos, hazai energiaforrásokat kell kifejleszteni az energiaellátás biztonságának szavatolása, az uniós tagállamok külső energiaellátástól való függőségének csökkentése, valamint a gazdasági növekedés serkentése érdekében;
14. ismételten emlékeztet arra, hogy az EU és a kelet-európai partnerség országai közös hosszú távú célja, hogy hatékony forrásfelhasználású, fenntartható gazdaságokká váljanak; úgy véli, hogy a földgáz és a biztonságos, fenntartható hazai fosszilis tüzelőanyagok új forrásainak, például a palaközetekből nyert földgáz rendelkezésre állása szerepet játszhat az energiaágazat átalakításában, különösen akkor, ha e források a nagyobb mértékű szén-dioxid-kibocsátást okozó fosszilis tüzelőanyagok helyébe lépnek; úgy gondolja, hogy energiarendszereink üvegházhatást okozó gázkibocsátásainak csökkentéséhez mindenképpen az energiahatékonyság folyamatos korszerűsítése, az energiamegtakarítás növelése és a fenntartható technológiákra, különösen a megújuló energiákra való fokozott áttérés szükséges;
15. felhívja Belaruszt, hogy állítsa le atomerőműve építését mindaddig, amíg valóban független környezetvédelmi hatásértékelés nem készül a nukleáris és környezetvédelmi nemzetközi biztonsági normáknak és követelményeknek – többek között az espooi egyezményben és az aarhusi egyezményben foglalt rendelkezéseknek, valamint a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (IAEA) által előírt biztonsági normáknak – maradéktalanul megfelelő, nyitott és átlátható módon, valamennyi érintett szereplő bevonásával annak biztosítása érdekében, hogy a környezetvédelem és a nukleáris biztonság rovására ne kerülhessen sor semmilyen kompromisszumra;

16. felhívja a kelet-európai partnerországok kormányait, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt az energiaügyi megállapodások tekintetében harmadik országokkal folytatott tárgyalások átláthatóságának biztosítása érdekében, különösen olyan harmadik országok esetében, amelyek energiaforrásaikat külpolitikai eszközként használják fel.

Háttérinformáció Ukrajna és az EU energiaágazati együttműködéséről

A közös nevükön „nem konvencionális gázoknak” nevezett palagáz és a metángáz Ukrajna szénhidrogénforrásainak kiépítése és energiafüggetlenségének fokozása tekintetében jelentős érdeklődést váltott ki.

A nem konvencionális szénhidrogéneken alapuló elképzelés fő elemeit a palagáz, a tömött kőzetekben lévő földgáz (illetve a medenceközponti típusú földgáz), valamint a palaolaj, a szénhez kötött metán és a gázhidrátok készletei képezik. Ukrajnában jó esélyek vannak minden típusú nem konvencionális szénhidrogén lelőhelyeinek feltárására.

Az Ukrajnában kiaknázzható palagáz-források volumentét különböző szakértők már korábban is mintegy 7–15 billió m³-re becsülték. A legtöbb szakértő véleménye megegyezik abban, hogy a palagáz-források volumene tekintetében Ukrajna európai viszonylatban Lengyelország, Franciaország és Norvégia mögött a negyedik helyen áll.

Az ukrán gazdaság hatékony működéséhez szükséges fő tényezők egyike az ország ásványianyag-források – elsősorban fűtőanyag és energia – tekintetében jelentkező szükségleteinek kielégítése. A energiafogyasztás jelenlegi szintjének csökkentése mellett prioritást kell adni az új kutatási technológiák és termelési módok kifejlesztésének, valamint az egyéb természetes energiaforrások, közöttük a nem konvencionális gázok használatának.

A palagáz hasznosításához korszerű technológiák bevezetése szükséges a feltárás, a tesztelés és az intenzív kitermelés (különösen az erőteljes többszakaszos rétegrepesztés alkalmazása), valamint a készletek kialakítása tekintetében, és ehhez olyan jelentős beruházásokat kell vonzani, amelyekre Ukrajna önerőből nem volna képes.

Az Ukrajna és az EU energiaágazatban folytatott együttműködésének keretét az EU–Ukrajna társulási megállapodás és társulási ütemterv, az EU és Ukrajna közötti energiaügyi együttműködésről szóló egyetértési megállapodás, valamint az Európai Energiaközösségről szóló szerződés szolgáltatja.

A nem konvencionális szénhidrogén-források, különösen a palagáz kitermelésének kialakítását számos egyéb tényező – többek között az ilyen típusú nyersanyag kitermelését szabályozó jogi eszközök hiánya – is erőteljesen hátráltatja.

Ukrajna az Energiaközösség tagjaként köteles végrehajtani a harmadik energiacsomagot. Ukrajna jelenleg reformokat hajt végre energiaágazatában, és kötelezettségvállalásaival összhangban harmonizálja szabályozását. A közelmúltban elért eredmények között említhetjük a földgázpiacra vonatkozó törvényt, amelynek rendeltetése, hogy hatékony és versenyképes környezetet teremtsen az ágazatban.

Ukrajna 2015-ben ágazati reformok megvalósítását tűzte ki célul, és ennek keretében számos olyan jogalkotási aktus előkészítésére és elfogadására készül, amelyek liberalizálják majd a gáz- és villamosenergia-piacot.

Különösen megemlítendő, hogy az Ukrán Energiaügyi és Szénipari Minisztérium az Energiaközösség tikárságával közösen, a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/73/EK irányelvvel, valamint a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK rendelettel összhangban törvénytervezetet készített a földgázpiacról.

A fent említett törvény megteremti a gázágazat reformjának jogi keretét, valamint tervet ír elő a reformnak az európai energiaügyi jogszabályokkal, közöttük a harmadik energiaügyi csomagban foglalt rendelkezésekkel összhangban történő végrehajtására.

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS ÁLLÁSFOGLALÁSA ⁽¹⁾**a szakmai képezések, munkatapasztalatok és egyetemi oklevelek bolognai folyamat keretében való kölcsönös elismeréséről**

(2016/C 193/04)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

- tekintettel a keleti partnerséggel foglalkozó, 2015. május 21–22-i csúcstalálkozón kiadott, rigai együttes nyilatkozatra, amely az előző években hasonló keretek között kiadott vilniusi és varsói nyilatkozatra épül,
- tekintettel „Európai szomszédságpolitika: a partnerség erősítése felé – Az Európai Parlament álláspontja a 2012. évi eredményjelentésekről” című, 2013. október 23-i európai parlamenti állásfoglalásra,
- tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i alapító okiratára,
- tekintettel a 2015. május 14–15-én megrendezett, negyedik Bolognai Szakpolitikai Fórum és az Európai Felsőoktatási Térség (EHEA) Miniszteri Konferenciája nyomán kiadott jereváni miniszteri közleményre,
- tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés „A keleti partnerséghez tartozó országok civil társadalmának megerősítése, többek között a kormány és a civil társadalom közötti együttműködés, valamint a civil társadalom szerepvállalásának erősítésére irányuló reformok kérdése” című, 2012. április 3-i állásfoglalására,
- tekintettel az 1998. május 25-én Franciaország, Németország, Olaszország és az Egyesült Királyság részéről a négy illetékes miniszter által Párizsban aláírt, az európai felsőoktatási rendszer struktúrájának harmonizációjáról szóló sorbonne-i együttes nyilatkozatra,
- tekintettel az 1999. június 19-én 29 európai ország oktatási miniszterei által Bolognában aláírt együttes nyilatkozatra (Bolognai Nyilatkozat),
- tekintettel a 47 ország oktatási miniszterei által 2010. március 12-én elfogadott Budapest–Bécs Nyilatkozatra, amely hivatalosan elindította az EHEA-t,
- tekintettel a miniszteri konferencia és a 2012. április 26–27-én Bukarestben tartott harmadik Bolognai Szakpolitikai Fórum által kiadott közleményre,
- tekintettel a 2012. április 26–27-én Bukarestben rendezett EHEA miniszteri konferencia által elfogadott, az EHEA-ra vonatkozó, 2020-ig szóló mobilitási stratégiára,
- tekintettel a szakmai képezések elismeréséről szóló 2013. november 20-i 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre,
- tekintettel a rövid távú tartózkodásra jogosító egységes vízumok kiadásának a Közösségbe tudományos kutatás céljával harmadik országokból érkező kutatók esetében történő megkönnyítéséről szóló, 2005. szeptember 28-i európai parlamenti és tanácsi ajánlásra,
- tekintettel „Az európai felsőoktatási térség 2015-ben – A bolognai folyamat végrehajtásáról szóló jelentés” című jelentésre,
- tekintettel az egész életen át tartó tanulás európai képzési keretrendszerének létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlásra (EQF-LLL),
- tekintettel az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre,

(¹) Elfogadva 2016. március 22-én, Brüsszelben (Belgium).

- tekintettel a felsőoktatás nemzetközivé tételéről szóló, 2010. május 11-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentését és a fiatalok tanulási célú mobilitásának támogatását célzó szakpolitikákról szóló, 2011. június 28-i tanácsi ajánlásokra,
  - tekintettel „Az európai felsőoktatási térség 2012-ben – A bolognai folyamat végrehajtásáról szóló jelentés” című jelentésre,
  - tekintettel a 2011. szeptember 8–9-én az örményországi Jerevánban megtartott, a felsőoktatás támogatásáról szóló nemzetközi konferencia zárójelentésére,
  - tekintettel az Európai Parlamentnek a bolognai folyamatról és a diákok mobilitásáról szóló, 2008. szeptember 23-i állásfoglalására,
  - tekintettel a bolognai folyamat végrehajtásának nyomon követéséről szóló, 2015. március 31-i európai parlamenti jelentésre,
  - tekintettel az Európai Unió, illetve Grúzia, Moldova és Ukrajna kormánya között létrejött társulási megállapodásokra,
  - tekintettel az Erasmus+ és az Erasmus Mundus ösztöndíjrendszerekre,
  - tekintettel a felsőoktatási képesítéseknek az európai régióban történő elismeréséről szóló egyezményre (CETS 165., Lisszabon, 1997. április 11.),
- A. mivel a felsőfokú okleveleknek az Unió és a keleti partnerség országai közötti kölcsönös elismerése a bolognai folyamat és az EHEA jelentette előrelépések ellenére továbbra is összetett és költséges folyamat;
- B. mivel a keleti partnerség országaiból érkező diákok számára képzésük megfelelő elismertetése nehéz és időnként lehetetlen, míg az Unióból érkező diákok hasonló problémákkal szembesülnek a keleti partnerség országaiban;
- C. mivel az oklevelek és képesítések elismerésének akadályai gátolhatják a két fél közötti tudományos és szakmai mobilitást és a kulturális kapcsolatokat, valamint útját állhatják Európában a tudományos kutatás előmozdításának, illetve számos tudományterület általános fejlődésének;
- D. mivel a keleti partnerség országainak/a bolognai folyamatban részt vevő EHEA-tagországok állampolgárai esetében nem léteznek a szakmai képesítések elismerése tekintetében egyenlő elbánást biztosító mechanizmusok, és ez számos – sokféle szabályozott területen, többek között az egészségügyben és a szociális munkában, az oktatásban, az építészeten és építőiparban (például az építészmérnöki szakmában) és sok más területen – magasan képzett szakembert megakadályoz abban, hogy készségeit az Unión belüli gyakorlás révén fejlessze és ennek révén egyrészt értékes ismeretekkel térjen vissza hazájába, másrészt az uniós tagállamokban a magasan képzett munkaerő terén tapasztalható hiányt pótolja;
- E. mivel határozott szükség van arra, hogy több kutatásorientált intézmény, többek között doktori iskola jöjjön létre a keleti partnerség országaiban, és hogy ezáltal több kutatási karrierlehetőséget kínáljanak a helyi diákok számára;
- F. mivel a képesítések elismerésével kapcsolatos megközelítés mind az Unión belül, mind az Unió és a keleti partnerség bolognai folyamatban/EHEA-ban részt vevő országai között jelentősen eltér;
- G. mivel a külföldi képesítések elismerésére vonatkozó folyamatot nem harmonizálták, és a bolognai folyamatban/EHEA-ban részt vevő országokban a reaktív tájékoztatást célzó költséghatékony mechanizmus sem létezik;
- H. mivel a részt vevő országok több mint kétharmadában a külföldi képesítések elismerésére vonatkozó végleges határozat meghozatala maguknak a felsőoktatási intézményeknek a feladata;

- I. mivel a keleti partnerség számos országában nagyszámú felsőoktatási intézmény esetében továbbra is tapasztalható a tisztességtelenség, az átláthatóság, a normákkal és az elszámoltathatósággal kapcsolatos problémák;
- J. mivel a keleti partnerség országaiban, illetve időnként az Unióban is a felsőoktatási intézményekben még mindig tapasztalható korrupció, bürokrácia, konzervativizmus, bizonytalanság és elavult hozzáállás, amivel foglalkozni kell, és ami ellen fel kell lépni;
- K. mivel a felsőfokú tanulmányok és oklevelek elismerésével foglalkozó nemzeti információs központok (ENIC/NARIC) hálózata az a fő hálózat, amely biztosítja az elismeréssel kapcsolatos információk megosztását, valamint eszközöket dolgoz ki az eljárások, politikák és gyakorlatok elismerése céljából, továbbá képes tájékoztatni a nyilvánosságot és a partnereket, valamint segíteni a tagországokat és a vezető politikai szerveket az elismerési folyamat megértésében, egyszersmind elősegítve a nemzeti jogszabályok és eljárások uniós gyakorlatokhoz való közelítését is;
- L. mivel az egyetemek az új ötletek kifejlesztését ösztönző, a tudományos fejlődés céljából a véleménynyilvánítás és a gondolat szabadságán alapuló helyek; mivel ez ellentétes lehet a politikai indíttatású elnyomással, amely gyakran zaklatásnak vagy akár emberi jogi visszaéléseknek teheti ki a diákokat;
- M. mivel az Erasmus+ programok mind az Unió, mind a keleti partnerség felsőoktatási intézményeinek korszerűsítését, az uniós intézményekkel való nemzetközi együttműködés ösztönzését, valamint a felsőoktatási reform és a diákok fokozott mobilitásának elősegítését célzó, alapvető fontosságú eszközök;

Általános elvek

1. megerősíti, hogy mind az Unió, mind pedig a keleti partnerség országainak diákjai számára a kölcsönösen elismert, minőségi felsőoktatás, valamint a főbb szabályozott szakmák esetében a szakmai képesítések kölcsönös elismerése és a mindkét oldalon megszerzett munkatapasztalat teljes körű elismerése alapvetően fontos lehet a kultúrákon átívelő társadalmi-gazdasági kapcsolatok bővítése és javítása, valamint a béke, a fejlődés, a jólét és a stabilitás előmozdítása szempontjából;
2. üdvözlí, hogy a keleti partnerség három országával társulási megállapodás aláírására került sor, és reméli, hogy e fejlemény pozitív hatást gyakorol majd az oklevelek, képesítések, készségek és munkatapasztalatok kölcsönös elismerésére; fő prioritásnak tekinti, hogy ésszerű és tartós együttműködési módokat dolgozzon ki a keleti partnerség többi országával, biztosítva az ezzel és más kérdésekkel kapcsolatos együttműködés folytonosságát; ugyanakkor megjegyzi, hogy a társulási megállapodások kormányzati és parlamenti szinten bővebb kommunikációs és együttműködési eszközöket biztosítanak és a további együttműködés alapját jelenthetik többek között a felsőfokú tanulmányok és oklevelek elismerésével foglalkozó nemzeti információs központok létrehozása, az Unió és a keleti partnerség számára közös európai szakmai kártya (EPC) megvalósítása, valamint a belső piaci információs rendszer (IMI) révén az Unió és keleti partnerei közötti, költséghatékony tájékoztatói és riasztási mechanizmusok kifejlesztése révén;
3. hangsúlyozza, hogy a bolognai folyamat semmiképpen sem egyirányú rendszer, hanem inkább az a célja, hogy megerősítse az Unió és a keleti partnerség országai közötti felsőoktatási és a tudományos mobilitás fejlesztését, hogy a résztvevők mindkét oldalon szélesebb körben hozzáférjenek a felsőoktatási intézményekhez, az oklevelek elismeréséhez és az ösztöndíjprogramokhoz, továbbá hogy az összes egyetemi kritérium teljesülése esetén a különböző felsőoktatási rendszerekbe korlátozás nélkül felvételt nyerjenek;
4. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi helyzet, amelyben az állandó rendszerszerű problémák sok, a keleti partnerektől érkező diák és fiatal szakember számára megnehezítik okleveleik vagy szakmai képesítéseik automatikus elismerését, jelentős akadályt képeznek a szakemberek szabad mozgása és a két fél közötti jó kapcsolatok fejlesztése előtt;
5. megjegyzi, hogy a keleti partnerség országainak társadalmi-gazdasági fejlődését jelentősen javíthatja, ha olyan egyetemi végzettségű személyek, szakemberek és vállalkozók állnak rendelkezésükre, akik külföldi környezetben új tapasztalatokat gyűjtöttek, ami pedig lehetővé teszi új ötletek és folyamatok kialakulását, és hozzájárul az értékek és a know-how terjesztéséhez, erősíti a helyi egyetemeket, erősíti a külföldi befektetők bizalmát és hozzájárul a stagnálás megelőzéséhez;
6. úgy véli, hogy határozottan szükség van annak a tendenciának a visszafordítására, hogy a keleti partnerség régiójából a tehetséges fiatalok „agyelszívás” jelleggel Nyugatra távoznak, ezáltal megfosztva hazájukat a társadalmon belüli jobbításokhoz és a fenntartható fejlődéshez szükséges, igen fontos szaktudástól;

7. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerségben részt vevő valamennyi félnek mind jogszabályaiban, mind a gyakorlatban teljes körű hozzáférést kell biztosítania a felsőoktatáshoz mindenki számára, a nemek, valláson, etnikai hovatartozáson vagy politikai nézeteken alapuló megkülönböztetés nélkül; megjegyzi, hogy az egyetemeket általánosságban a tanulás és a szabad véleménynyilvánítás helyszíneiként tartják számon, és hogy a tudományos kiválóság előmozdítását leginkább az szolgálja, ha a diákokat megvédi az üldöztetéstől és zaklatástól;
8. úgy véli, hogy a Bizottságnak kiemelten együtt kell működnie az érintett tudományos, igazgatási és kormányzati hatóságokkal és a diákok szervezeteivel vagy képviselőivel a keleti partnerség országaiból érkező diákok és szakemberek aggodalmainak hangsúlyozása érdekében, a régiót érintő konkrét problémák feltárása és a megoldások megtalálása érdekében;
9. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség kományinak fokozniuk kell a megfelelő minőség-ellenőrzési és -biztosítási rendszerek bevezetésére irányuló erőfeszítéseiket, együttműködve az egyetemekkel és az egyes szabályozott szakmákért felelős nemzeti hatóságokkal annak érdekében, hogy állampolgáraik számára megfelelő lehetőségeket kínáljanak arra, hogy tanulmányaikat és tapasztalataikat az Unióban is gazdagítsák;
10. aggodalommal állapítja meg, hogy a keleti partnerség országaiban egyes képzési területeken továbbra sincs egyensúly a nemek között, és úgy véli, hogy az egyenlő hozzáférést mindkét nem számára minden szinten, különösen a felsőoktatásban tevékenyen támogatni és a pozitív diszkriminációt elősegítő, célzott ösztöndíjak segítségével ösztönözni kell;
11. hangsúlyozza, hogy miután Belaruszt kivéve a keleti partnerség valamennyi országa esetében sikerült elérni a vízummentességet, a térségből több diák érdeklődik tanulmányainak az Unióban való folytatása iránt; ezért nyomatékosan kéri az uniós intézményeket, hogy fokozzák a vízumliberalizációról Belarusszal folytatott tárgyalásokat annak előmozdítása érdekében, hogy a diákok mobilitása az Unió és a keleti partnerség kivétel nélkül valamennyi országára kiterjedjen;
12. hangsúlyozza, hogy az egyetemek függetlensége és az államtól és politikától való teljes különválasztása a sikeres és az Unióval összeegyeztethető oktatási rendszer elsődleges és lényeges feltétele; hangsúlyozza, hogy az egyetemek tisztességes finanszírozása szükséges lépés ebben az irányban, és nem szabad, hogy az államhoz vagy a politikához bármilyen köze legyen, hanem a teljesítménytől, a hallgatók számától és a tudományos eredményektől kell függővé tenni;
13. felhívja a keleti partnerség országainak egyetemeit, hogy oktatási kínálatukat igazítsák a munkaerő-piaci szükségletekhez;
14. arra ösztönzi az Unió és a keleti partnerség országainak egyetemeit, hogy tevékenyen törekedjenek a kölcsönös együttműködésre, a tapasztalatok megosztására, és hozzanak létre állandó párbeszéd-mechanizmusokat az utóbbi információmegosztás javítása érdekében;
15. elismeri, hogy az ENIC/NARIC hálózat jelentős szerepet tölt be a felsőfokú tanulmányokra és oklevelekre, illetve a szabályozott és nem szabályozott szakmákra vonatkozó elismerés különböző aspektusaiban, és szükségesnek tartja e hálózat továbbfejlesztését, többek között a keleti partnerség országaiban működő nemzeti központok működésének és szerepének javítása révén;

Egyetemi oklevelek a bolognai folyamat keretében

16. üdvözlí, hogy a keleti partnerség valamennyi országa az EHEA tagja, és hogy a bolognai folyamat elveinek végrehajtásában mutatkozó különbségek ellenére mindannyian arra törekcsenek, hogy elérjék az Unió többi részén érvényes felsőoktatási normákat (az európai felsőoktatási térség minőségbiztosítási normái és iránymutatásai), valamint hogy a térség egészében fő célként az összes felsőfokú oklevél automatikus és azonnali elismerését kell kitűzni;
17. üdvözlí a 2015. évi miniszteri konferencia Belarusz EHEA-hoz való csatlakozásáról szóló határozatát, és e fejleményt a bolognai folyamat befogadó jellegének bizonyítékaként értékeli; arra ösztönzi Belaruszt, hogy felsőoktatási rendszerét és gyakorlatát hozza összhangba az EHEA többi országáéval;
18. úgy véli, hogy a keleti partnerség országai jelenleg helyesen hajtják végre a bolognai folyamat eszközeit, különösen az európai képesítési keretrendszert (EQF) és az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszert (ECTS) saját – a bolognai eszközökkel harmonizált – nemzeti képesítési keretrendszerük és nemzeti kreditátviteli rendszerük révén, valamint hogy továbbra is van lehetőség a tökéletesítésre, és az európai elismerési társégen (EAR) belüli uniós társhatóságok által az egyetemi oklevelek automatikus elismerése céljából meghatározandó kritériumainak pedig azt kell eredményezniük, hogy a keleti partnerség országaiból érkező diákok okleveleinek elismerése gyorsabbá válík és nagyobb számban történík;

19. hangsúlyozza, hogy javítani kell az Unió és a keleti partnerség országainak oktatási intézményei közötti együttműködést a tapasztalatok megosztása érdekében, mivel az országok többségében a külföldi oklevelek tanulmányi célú elismerését ugyanazon intézmények végzik;
20. elismeri, hogy a felsőoktatásra fordított állami kiadások szintje jelentősen eltér a keleti partnerség egyes országai között, ahogyan az uniós tagállamok között is; ugyanakkor fájjalja, hogy a keleti partnerség számos országában és a szomszédos uniós tagállamokban a GDP felsőoktatásra fordított százalékos aránya az EHEA-n belül a legalacsonyabbak közé tartozik, ami a terület megfelelő fejlődését megnehezíti vagy ellehetetleníti;
21. megállapítja, hogy a bolognai háromciklusú (BA, MA és PhD) felsőoktatási rendszert – jöllehet az EHEA egészében nem azonos módon hajtják végre – a keleti partnerség országaiban többnyire tiszteletben tartják, ám problémát jelent, hogy ezen országokban egyértelműen nincs kellő számú doktori iskola, illetve megfelelő finanszírozás a hallgatók számára, ami a fő okát jelenti annak, hogy a legtöbb potenciális jelentkező másutt kísérel meg doktori fokozatot szerezni;
22. hangsúlyozza, hogy mivel nagyrészt maguk a felsőoktatási intézmények a minőség-ellenőrzési kritériumokért és a bolognai folyamat és az elismerésről szóló lisszaboni egyezmény elveit tiszteletben tartva az oklevelek kiállításai eljárásaiért felelős fő illetékes szervek, a keleti partnerség országaiban határozottan szükség van önállóbb és erőteljesebb felsőoktatási intézmények kialakítására, továbbá felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a nemzeti hatóságokkal együtt vizsgálja meg e fejlesztési irány előmozdításának módjait;
23. nyomatékosan kéri mind a keleti partnerség országainak, mind az uniós tagállamok kormányait és parlamentjeit, hogy törekedjenek az elismerésről szóló lisszaboni egyezmény elveinek nemzeti jogszabályokban való jobb érvényesítésére, mind a nemzeti szinten kiállított oklevelek minőségét, mind pedig a külföldi képesítések automatikus elismerésének megkönnyítését illetően;
24. hangsúlyozza, hogy továbbra is a „diplomagyarak” és „akkreditációs üzemek” létezése, illetve a bolognai/EHEA-eszközök végrehajtása szempontjából összehasonlítható, összeegyeztethető és következetes nemzeti rendszerek hiánya a fő oka annak, hogy az Unión belül számos szerv nem tudja automatikusan elismerni a keleti partnerség országaiban kiadott képesítéseket;
25. felhívja mindkét oldal kormányait, hogy fokozzák a felsőoktatási rendszerbe vetett bizalom garantálását célzó erőfeszítéseiket, különösen azáltal, hogy egyenlő feltételeket teremtenek a felvételek és vizsgák, illetve az erőforrásokhoz és létesítményekhez való hozzáférés tekintetében, valamint egyenlő jogokat biztosítanak ösztöndíjakra, és mindenekelett biztosítják, hogy csak azoknak a hallgatóknak állítanak ki okleveleket, akik az érintett képesítéshez szükséges valamennyi előírást és az európai képesítési keretrendszer szerinti tanulmányi eredményeket teljesítették;
26. határozottan felhívja az uniós szerveket, valamint az egyetemeket, hogy – a keleti partnerség országaiból érkező diákoknak szóló, célzott ösztöndíjak számának és láthatóságának növelése, a különböző uniós eszközök kihasználása, valamint a nemzeti kormányok, alapítványok és nem kormányzati szervezetek arra való ösztönzése által, hogy foglalkozzanak azoknak a keleti partnerség országaiból érkező, gyakran hátrányos anyagi helyzetű diákoknak a szükségleteivel, akik számára jó tanulmányi eredményeik mellett az Unión belüli tanulmányok anyagilag megterhelőek – vizsgálják meg és tárják fel a keleti partnerség országaiból érkező diákok támogatásának ésszerű módjait;
27. üdvözli, hogy a keleti partnerek tevékenyen részt vesznek az Erasmus+-ban, valamint hogy igen jó költségvetés-felhasználási képességekkel rendelkeznek; ezért sajnálja, hogy a 2014–2020 közötti időszakra szóló programok keretében a keleti partnerség országainak rendelkezésére álló finanszírozás az előző pénzügyi időszakokkal nagyjából megegyező maradt;
28. az együttműködés fokozása érdekében rendkívül fontosnak véli az uniós ösztöndíjprogramok – például az Erasmus+ – rendelkezésére álló pénzügyi források növelését, a keleti partnerség országaiból érkező diákokat célzottan támogatva és az uniós finanszírozási rendszerekben külön fejezetet létrehozva e térség számára, amely az Unió számára rendkívüli stratégiai és kulturális jelentőséggel bír;

Szakmai képesítések és munkatapasztalat

29. úgy véli, hogy a szakmai képesítések kölcsönös elismerése a keleti partnerség projektjén belül mindkét oldal fejlődése érdekében több kritikus lépés biztosításához is szükséges, ideértve a szakmai specializációt célzó ideiglenes mobilitás javítását és ezáltal a keleti partnerség országainak állampolgárai számára olyan új készségek elsajátítására vonatkozó lehetőségek megnyitását, amelyeket hazájukban szakmai teljesítményük javítására, ugyanakkor mindkét oldalon a jelentős munkaerőhiány pótlására használhatnak fel;

30. megállapítja, hogy noha a szakmai képzések szorosak kapcsolódnak az oklevelek elismerésének a bolognai folyamatban való javításához, jelenleg nem létezik olyan, a kérdést az Unióban, az Európai Gazdasági Térségben és Svájcban belül szabályozó 2013/55/EU irányelvhez hasonló dokumentum, amely a keleti partnerség országaira kiterjedne; ennél fogva ösztönzi azon új kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy e prioritásnak az egész kontinensre kiterjedő dimenziót adjon;
  31. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a keleti partnerség országainak kormányaival együtt vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy új keretet dolgozzanak ki az európai szomszédság számára annak érdekében, hogy az európai szakmai kártya rendszerét e partnerekre is kiterjesszék; azt reméli, hogy ez az eszköz újabb és dinamikusabb szakmai mobilitást eredményezne Európában és szomszédságában, valamint általánosságban számos szakmában segítene a képességbeli hiányosságok pótlásában, ami mindkét oldal számára kölcsönös előnyökkel járna;
  32. hangsúlyozza, hogy a szakmai képzések kölcsönös elismerésével kapcsolatos együttműködés céljaként azt kell kitűzni, hogy mindkét oldal szakemberei kihasználhassák készségeik, gyakorlatuk és mobilitásuk fejlesztésére vonatkozó lehetőségeiket anélkül, hogy a keleti partnerség országaiban veszélyeztetnék a munkaerő rendelkezésre állását, illetve hogy az Unión belül egyensúlyhiányt hoznának létre;
  33. kéri a szakmai képzések elismerési eljárásának végrehajtására vonatkozó, mindenki számára közös megközelítés kidolgozását, és arra ösztönzi a keleti partnerség kormányait, hogy alakítsanak ki és hajtsanak végre megbízható és átlátható eljárásokat a szakmai képzések elismerése számára, elsősorban a szabályozott szakmák esetében;
  34. úgy véli, hogy a képzett munkavállalók munkatapasztalatának kölcsönös elismerése alapvető eleme a dinamikus európai munkaerőpiac kifejlesztésének, és hogy ki kell dolgozni azokat az alapvető kritériumokat, amelyeket a tagállamok és más partnerek a munkavállalók ésszerű munkatapasztalatának nyilvántartása és számszerűsítése érdekében megoszthatnak egymással;
  35. úgy ítéli meg, hogy a minőséggel, átláthatósággal és függetlenséggel kapcsolatos kritériumok alkalmazása mellett az uniós tagállamoknak és a keleti partnerség országainak biztosítaniuk kell, hogy a szakmai képzésekkel foglalkozó nemzeti hatóságok és a munkatapasztalat elismerésével foglalkozó munkáltatói szövetségek minden tőlük telhető elkövetnek a bármilyen szemponton (nemen, valláson, etnikai hovatartozáson, származási országon, többek között a keleti partnerség bármely államának állampolgárságán) alapuló megkülönböztetés minden formájának elkerülése érdekében;
  36. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EKSZ-nek, valamint az uniós tagállamok és a keleti partnerség országai kormányainak és parlamentjeinek.
-

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS ÁLLÁSFOGLALÁSA ⁽¹⁾**Nagyija Szavcsenkó ügyéről**

(2016/C 193/05)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

- tekintettel az Európai Parlament 2015. április 30-i, Nagyija Szavcsenkó ügyéről szóló állásfoglalására ⁽²⁾ és az Európai Parlament Nagyija Szavcsenkóval kapcsolatos egyéb, korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2015. március 17-i állásfoglalására az Ukrajnával szembeni orosz katonai agresszióról és a konfliktus békés megoldásának égető szükségességéről,
  - tekintettel Martin Schulz, az Európai Parlament elnöke 2016. március 17-i nyilatkozatára,
  - tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2016. március 7-i, 9-i és 10-i nyilatkozataira,
  - tekintettel a minszki megállapodások végrehajtására szolgáló, 2015. február 12-én elfogadott intézkedéscsomagra,
  - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2015. február 17-i 2202 (2015). számú határozatára, amely jóváhagyta a minszki megállapodásokat,
  - tekintettel a nemzetközi humanitárius jog, különösen a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló 1949. augusztus 12-i harmadik genfi egyezmény rendelkezéseire,
  - tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2034 (2015). számú határozatára,
- A. mivel orosz vezetés alatt álló milicisták Ukrajna területén elrabolták Nagyija Szavcsenkó ukrán katonai pilótát, és jogellenesen Oroszországba szállították, ahol „vendégként” fogva tartották egy hotelben, nem engedték, hogy kapcsolatba lépjen a családjával, majd később a helyi hatóságok alaptalanul gyilkossággal vádolták meg;
- B. mivel Nagyija Szavcsenkó kiváló, hadnagyi rangú katona, ő volt az első nő az ukrán légierő akadémiáján, és az egyetlen női katona az iraki békefenntartók között, valamint önként jelentkezett a Kelet-Ukrajnában folyó terrorteljesítmények műveletében való részvételre;
- C. mivel Nagyija Szavcsenkót bebörtönzése idején megválasztották az ukrán Verhovna Rada tagjának, és kinevezték Ukrajna képviselőjének az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésében (PACE); mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2034 (2015). számú határozata sürgette Szavcsenkó azonnali szabadon bocsátását és parlamenti mentelmi jogának – többek között az Európa Tanács tagjai közé tartozó Oroszországi Föderáció általi – tiszteletben tartását;
- D. mivel az Oroszországi Föderációnak nincs joga fogva tartani, letartóztatni, vád alá helyezni vagy perbe fogni ukrán állampolgárokat Ukrajna területén elkövetett állítólagos bűntényekért;
- E. mivel az államügyészség folyamatosan változtatta a vádiratban foglalt érvelést, és a végleges ítéletet két ízben is váratlanul elhalasztották;
- F. mivel Nagyija Szavcsenkót rossz egészségi állapota ellenére sem anyja, sem orvosok nem látogathatták meg; mivel ukrán orvosok és az ukrán parlament tagjai jelentős akadályokkal szembesültek, mikor megkísérelték átlépni a határt;
- G. mivel Nagyija Szavcsenkót díszvendégként meghívták az Euronest Parlamenti Közgyűlés Nők Fórumába;

⁽¹⁾ Elfogadva 2016. március 22-én, Brüsszelben (Belgium).⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0186.

1. elítéli az Oroszországi Föderációt Nagyija Szavcsenkó elrablásáért és illegális átszállításáért Ukrajna területéről Oroszországba, valamint közel két éven át tartó bebörtönzéséért;
  2. követeli, hogy az Oroszországi Föderáció azonnal és feltétel nélkül bocsássa szabadon Nagyija Szavcsenkót;
  3. felhívja az Oroszországi Föderációt, hogy teljes körűen tartsa be a minszki megállapodásokat; emlékeztet arra, hogy a minszki megállapodások szerint Oroszország kötelezettséget vállalt az összes illegálisan fogva tartott személy cseréjére; ezért úgy véli, hogy Oroszországnak nincs jogalapja vagy joghatósága arra, hogy bírósági eljárást indítson egy ukrán állampolgárral szemben, különösen nem Szavcsenkó esetében, akit elraboltak és koholt vádak alapján bebörtönöztek egy Ukrajnában elkövetett állítólagos bűntény miatt;
  4. úgy véli, hogy Nagyija Szavcsenkó egy orosz börtönben hadifogolyként való fogvatartása az 1949. évi genfi egyezmény megsértésének minősül;
  5. emlékezteti Oroszországot, hogy nemzetközi kötelezettségei közé tartozik, hogy tiszteletben tartsa a PACE tagjainak mentelmi jogát;
  6. emlékeztet arra, hogy az Oroszországi Föderáció teljes mértékben felelős Nagyija Szavcsenkó egészségéért és jólétéért; sürgeti az orosz hatóságokat, hogy tegyék lehetővé az ukrán orvosok számára Szavcsenkó meglátogatását;
  7. sürgeti az Oroszországi Föderációt, hogy tegyen eleget nemzetközi kötelezettségvállalásainak, és engedje szabadon Nagyija Szavcsenkót, Szencovot, Kolcsenkót és egyéb ukrán állampolgárokat, és azonnal garantálja biztonságos visszatérésüket Ukrajnába; felszólítja az orosz igazságügyi és büntetőügyi hatóságokat, hogy feladatukat a jövőben pártatlan és független módon lássák el;
  8. sürgeti az Uniót, hogy állítsa össze a Nagyija Szavcsenkó jogellenes fogva tartásáért felelős személyek listáját, és vezessen be velük szemben uniós korlátozó intézkedéseket;
  9. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, valamint a tagállamok és a keleti partnerség kormányainak és parlamentjeinek.
-

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU